30 ՅՈՒՆԻՍ 1995, ՈՒՐԲԱԹ # 122 (876)

Ազգ

Azg armenian daily

11. Հայաստա -ազատան

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Սամուելյան Պետրոսյանը հերքում է իրեն հասցեագրված մեղադրանքները և պարզաբանում

Թալիշի նախատակային ծրագիրը գործում է

«Ազգ»-ի հունիսի 28-ի համարում տպագրված Նյու Յորքից ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում էր, թե «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի ԱՄՆ Արևելյան հանձնախմբի նիստում հրաժարական է տվել աշխատակից Պետրոս Մեղրակյանը։ Միևնույն ժամանակ, թղթակցության մեջ նշված էր, որ հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Սամուելյան Պետրոսյանը հայտնել է, թե ԼՂՀ Թալիշ գյուղի վերականգնման համար հատկացված 131.500 ԱՄՆ դոլարը չի հատկացվել այդ նպատակին։ Խոսք էր գնում նաև սփյուռքի կամավոր ակզբունքով աշխատողների նկատմամբ Հայաստանի կառավարության ողջերթ անտարբեր վերաբերմունքի մասին։ Վերը նշվածի պարզաբանման նպատակով կայացած հարցազրույցի ժամանակ, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գործադիր վարչության տնօրեն Սամուելյան Պետրոսյանը կեղծիք որակեց իր հասցեին ուղղված մեղադրանքները, նշելով, որ ինքը ոչ ոքի ոչ գրավոր, ոչ էլ բանավոր չի հայտարարել, որ գումարները չեն հատկացվելու այդ նպատակին և տարօրինակ համարեց այն, որ նշված հաղորդագրությունը անստորագիր է եղել։ 1995 թ. մարտի 1-ին ԱՄՆ-ի Կիլիկյան բեմի առաջնորդ Մեսրոպ արք. Աշճյանից ստացվել է ԼՂՀ նախարարների խորհրդի նախագահի տեղակալ Ժիրայր Պողոսյանին ուղղված նամակը, որտեղ ասվում է, թե «Տունն տուն, Ամերիկայեն Արցախ» հանգանակության արշավը արդեն մոտենում է ավարտին, և ՀՀ փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանի հետ համաձայնությամբ արդեն որոշվել է գումարները փոխանցել հիմնադրամին, որտեղից սկսեն Մարտակերտի շրջանի Թալիշ գյուղի նորոգման աշխատանքները։ Նույն նամակում նշվում է նաև, որ առաջին իսկ առիթով «Հայաստան» հիմնադրամին կփոխանցվի 131.500 ԱՄՆ դոլար, որից 79.500-ը բնակարանների համար, 15.000-ը՝ մանկապարտեզների, 30 հազարը՝ դպրոցի և 9 հազարը՝ գյուղի ելեկտրացման համար։

Տես # էջ 5

ՍԱԿ-ի և ԵԱՀԿ-ի մոտ 90 դիտորդ կժամանեն Հայաստան

[illegible], 29 ՅՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ։ Ազգային ժողովի ընտրությունների ընթացքին հետևելու համար ՍԱԿ-ից և ԵԱՀԿ-ից կժամանեն մոտ 90 դիտորդ։ Այս մասին այսօր ՀՀ փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանի հետ ունեցած հանդիպման ժամանակ հայտնել են Հայաստանում ԱԺ ընտրություններին ՍԱԿ-ի դիտորդների աշխատանքների կոորդինատոր Սարի Յամաշիտան և ԵԱՀԿ դիտորդների խմբի կոորդինատոր Ջորջիո Ֆոլյան։ ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայության հաղորդման համաձայն, հանդիպման ժամանակ քննարկվել են ԱԺ ընտրություններին առնչվող հարցեր։

Վարչապետ Բագրատյանը մեկնեց Ռումինիա

Աեծովյան տնտեսական համագործակցության գագաթնաժողովին մասնակցելու նպատակով հունիսի 29-ի երեկոյան Բուխարեստ մեկնեց Հայաստանի կառավարական պատվիրակությունը՝ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի գլխավորությամբ։ Ինչպես տեղեկացրին Հայաստանի կառավարության մամուլի ծառայությունից, մեկնումից առաջ վարչապետն ընդունեց Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան Հարրի Գիլմորին։ Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են ԱՄՆ-ի կառավարության կողմից մարդասիրական օգնության կարգով Հայաստանին տրամադրվող մազութի, կերոսինի և հացահատիկի փոխադրման տեխնիկական և ֆինանսական հարցեր։

ԱՄՆ ԿՈՆԳՐԵՍ

Ներկայացուցիչների պալատը վերահաստատեց պատժամիջոցները Ադրբեջանի դեմ և կրճատեց օգնությունը Թուրքիային

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 29 ՀՈՒՆԻՍ։ Ռամկավար ազատական կուսակցության Բոստոնի կենտրոնական վարչությունից ստացված հաղորդագրությունը վերջ դրեց մտավախություններին. հակառակ Մ. Նահանգների Կոնգրեսի ներկայացուցիչների պալատի ղեկավարության, Պետքարտուղարության և Պենտագոնի ուժեղ ճնշումների, այսօր առավոտյան իր նիստում Ներկայացուցիչների պալատը կայացրեց հայանպաստ երկու կարևորագույն որոշում. վերահաստատեց 1992 թ. թիվ 907 ակտը, որով արգելվում է Ադրբեջանի կառավարությանը ամերիկյան ուղղակի օգնության տրամադրումը այնքան ժամանակ, որ այդ երկիրը կշարունակի շրջափակման ենթարկել Հայաստանը, և մեկ այլ որոշում ուղղում (amendment) ձևցրեց Թուրքիային ցույց տրվող ֆինանսական օգնությունը կրճատելու մասին։

Առաջին ուղղումը ներառվում դարձավ կոնգրեսական Պիտ Վիսկլոսկու (դեմոկրատ, Ինդիանայի նահանգից) արտաքին գործերի ենթահանձնաժողովում ներկայացրած օրինագծի օտարերկրյա օգնության տրամադրման հարցում պետք է, մոտ կեսի պարագան, որն ընդունվելով դեռ հիմնականում կդառնա «Ազատության աջակցության» թիվ 907 ակտով (Freedom Support Act) Ադրբեջանի դեմ սահմանված պատժամիջոցները։ Այս որոշումը կայացավ երկու ժամ տևած բանավեճերից հետո, որի ընթացքում թե հանրապետական և թե դեմոկրատական կուսակցություններից բազմաթիվ ներկայացուցիչներ դեմ դրեցին կոնգրեսական Ռոբերտ Լիվինգստոնի և հանրապետական այլ օրենսդիրների առաջարկություններին։

Ինչ վերաբերում է Թուրքիայի դեմ կայացված որոշմանը, որն անցավ 247 կողմ և 155 դեմ ձայներով, այն առաջարկվել էր մեր բարեկամներից հայտնի կոնգրեսական Ջոն Էդվարդ Պորտերի (հանրապետական, Իլինոյս նահանգից) կողմից և պահանջում էր 25 միլիոն դոլարով կրճատել Թուրքիային տրվող ամերիկյան տնտեսական օգնությունը, քաղաքական կառավարության կողմից մարդու իրավունքների ոտնահարման, քրդերի նկատմամբ կիրառած ճնշման ու քաղաքականության, Հայաստանը շրջափակելու և Կիպրոսի բռնազավթումը շարունակելու պատճառով։

Ինչպես նշում է ՌԱԿ-ի կենտրոնական վարչությունից ստացված հաղորդագրությունը, երկու ուղղումներն էլ արդյունք են կոնգրեսականներ Վիսկլոսկու և Պորտերի, վերջիններիս տեխնիկ հայ և հույն ժողովուրդների հայտնի իրավապաշտպան սենատոր Քերրին Կամերոն Պորտերի, նրանց ամերիկացի ընկերների և Մ. Նահանգներում հայկական լոբբիստական տարբեր խմբերի համատեղ ջանքերի, միաժամանակ հակազդելով Թուրքիայի և Ադրբեջանի կողմից վարձված ամերիկյան լոբբիստական ֆիրմաների արգելապատնեշներին։ ■

ԱՇԽԱՐՀ

Սոլաոնալիս Լոս Անջելեսի օդակայանի դեմ

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, 29 ՅՈՒՆԻՍ, WSJ։ Մեկ բանից հետո, երբ սոլաոնալիս ստացվեց, թե առաջիկա շաբաթվա ընթացքում Լոս Անջելեսի միջազգային օդակայանում ռմբահարվելու է օդանավերից մեկը, Կալիֆորնիայի նահանգի բոլոր օդանավակայաններում ծայրագույն պատրաստվածության բեր վեցին անվտանգության բոլոր միջոցներն ու ամենուրեք մերը և ընդհատվեց փոստային աշխատանքը։ Դրանց հետ սակայն սպասվում է, որ այս օրերին բեռների ուղարկում են կարծանագրվեն այդ օդանավակայաններում, ուղերով, ի դեպ, ուղևորությունների մեկ տասնամյակը է կատարվում Մ. Նահանգներում։ Դրությունն ավելի լրջանում է այն պատճառով, որ առաջիկա հուլիսի 4-ը Ամերիկայի անկախության օրն է, որը տարվա ընթացքում 2-րդ ամենախճողված օրն է ուղևորությունների իմաստով։

Եգիպտոս-Սուդան սահմանային կրակոցներ

ԿԱՀԻՐԵ, 29 ՅՈՒՆԻՍ, WSJ։ Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարակը զայրացնելով մեկ արտաքսմամբ հարևան երկրի դեմ հայտարարեց, թե իր երկիրը կարող է ընդամենը 10 օրվա ընթացքում տապալել Սուդանի արմատական իսլամ վարչակարգը։ Նա մեկ անգամ ևս հարբում մեղադրեց երկուշաբթի օրը Եթովպիայում իր դեմ գործված մահափորձի համար։ Այնուամենայնիվ Սուդանը (եգիպտացիներն այսօր են կոչում իրենց առաջնորդներին) ոչինչ չասաց անմիջական որևէ գործողության դիմելու մասին։ Երեկ առավոտյան Եգիպտոս Սուդան սահմանագծի մի շարք կետերում սահմանապահ զորքերը կրակոցներ փոխանակեցին միմյանց հետ։

150 հոգի սպանվեց Շրի Լանկայում

Շրի Լանկայում 12 տարեց ի վեր տեղի ունեցող տամիլական պատերազմի ամենից արյունալի օրը եղավ նախնորդից։ Զորքերը թե ռակետային գնդակոծությամբ եւ մի նախկին հարձակում գործեցին հարավում Մանդալավի կողմ վրա և սպանեցին 150 մարդ, այդ թվում կառավարական զորքի 75 զինվորների։

ԱՆԹԻԼԻԱՍ

Արամ Ա կաթողիկոս Մեծի տանն Կիլիկիո

Ինչպես հաղորդել էինք մեր նախորդ համարում, հունիսի 28-ին Անթիլիասում Ս. Գր. Լուսավորչի մայր տաճարում կայացած պաշտոնական արարողությամբ օծվեց Արամ արք. Քեշիշյանը, դառնալով 42-րդ կաթողիկոսը Կիլիկիո աթոռի, Արամ Առաջին անվանմամբ։

Նորընտիր կաթողիկոսը ծնվել է 1947 թ. Բեյրութ Լիբանանում։ Ուսանել է Անթիլիասի դպրեվանքում, որից հետո ուսումը շարունակել Անտիլիի աստվածաբանական ճեմարանում, Շվեյցարական ինստիտուտում, Բեյրութի Ամերիկյան համալսարանում և ավելի ուշ Նյու Յորքի Ֆորդհեմ համալսարանում։ Աստվածաբանության դոկտորի աստիճան, փիլիսոփայության և Արևելյան եկեղեցու պատմության մագիստրոսի կոչում ունի։ Ամերիկյան պրոֆեսորի աստիճան ստացել է քահանայի ձեռնադրությունից, որից հետո դարձավ Անթիլիասում։

Եկեղեցական ծառայության մեջ է մտել 1968 թ. ից։ 1978 թ. ընտրվել է հայ առաքելական համայնքի կարողության միջազգային նրանց համագործակցության փոխանցի։ Հայոց առաջնորդը Լիբանանի թեմի առաջնորդությունը պաշտոնը։ Այդ ժամանակահատվածում նա դառնում է Անթիլիասի շարժական և Բեյրութի Հայկազյան քոլեջում։ Նրա աստվածաբանական աշխատությունները մի շարք լեզուներով և լույս են տեսել անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն և այլ լեզուներով։

Հիմնադիրներից է Միջին Արևելքի եկեղեցիների խորհրդի։ 1970 թ. ից մինչև հանդիպմանը է, Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի գործուն անդամներից։ Ունենալով է այդ խորհրդի միջազգային բոլոր համաժողովներին ու ժողովներին։ Նույն խորհրդի կենտրոնական և գործադիր կոմիտեի նախագահ 1991 թ.-ին և մինչև օրս մնում է այդ պաշտոնին։

Կաթողիկոսը ընտրվելուց հետո հայտնել է, որ Արամ Ա-ն ծառայի և համագործակցության աշխատանքների առաջ արտասահմանի ...... Ս. Էջմիածնի և Կիլիկիո կաթողիկոսությունների միջև ..... ծավալման կարևորությունը։ Ան բերում «Պետք է շարունակել իր ուսուցիչներն ... վերանորոգ կամքով վերանորոգ հաստատակամորեն» ... ասել է նա, ինչպես տեղեկանում է Անթիլիասի արտադրությունից ստացված հաղորդագրությունից։ Շարունակելով իր խոսքը, նա ասել է. «Հայաստանյայց եկեղեցին միասնական կենդանի մարմին է։ Ս. Էջմիածնի Մայր աթոռի հետ համագործակցություն, ազատ մեկ խոսք Հայաստանի հանրապետության և Արցախի ազատագրությամբ, Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությունը համազգային առաքելության մեջ ավելի ամուր ստանձնելու համար։»

Նստացույց թե հացադուլ՝ անտարբերությունն է պատասխանը

ԵՐԵՎԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ։ Նստացույցն ու դրան հաջորդող հացադուլները դարձել են ՀՀ նախագահի պաշտոնատար անձանց ուղղված դիմումների ու բողոքների արտահայտման միակ ձևը։ Արդեն մի քանի օր է, ինչ Ազատության հրապարակում հացադուլ հայտարարած ուղեկցորդուհիներին նոր «հարևան» է միացել, ի դեմս ծեր բանակցված ազատամարտիկների ծնողների։ Սակայն բողոքավորների այս խումբը անտարբերության առ հանդիման ստանում կարծես թե ... [illegible]

Բողոքավորները մեկ պահանջ ունեն՝ ... ուղեկցորդներ մնալով հացադուլ են հայտարարել, խնդրում են միայն մեկ տեսակցություն «հացադուլի հայտարարելու խնդրանքով մեր զավակների դիմելու համար»։ Տեսակցության այս խնդրանքը մերժված է պատճառաբանելով, որ մեկնումը ոչ ով ոչ հացադուլ է անում, ոչ էլ նախագահություն է դրան։ Տարածքի է նաև, որ ազատամարտիկների չգիտեն իրենց «Շուշի» ... համար» մեղադրանք պարզաբանելու մասին։ Իսկ որ էլ ավելին փորձի, ... [illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **տեղական**

ԿԱՐԾԻՔ

Զգուշացե՛ք անկուսակցական թեկնածուներից

Այսօր ի հայտ են եկել բազում անհատներ, որոնք փորձում են Ազգային ժողովի պատգամավորի մանդատին տեր դառնալով անձնական հարցեր լուծել: Մեկը, որ ժամանակին անօրինականություններ է գործել, աշխատում է Ազգային ժողով սողոսկելով պատգամավորական անձեռնմխելիության հասնել, գործարար մարդն իր տնտեսական գործունեության հնարավորությունների եւ լիազորությունների շրջանակը ընդարձակելու միտումով աշխատում է նաեւ տեղ ունենալ հանրապետության բարձրագույն օրենսդիր մարմնում, մեկ ուրիշ պատգամավորության թեկնածու ժամանակին ժողովրդից կողոպտած միջոցներով այսօր նույն ժողովրդի համար բարեգործություններ է անում, գործկոմական իշխանավորը դրսից ստացված օգնությունը ժողովրդին բաշխելով, առավել ժողովրդականություն է ջանում ձեռք բերել, մեկ ուրիշ թեկնածու-բարերար իր ընտրատարածքն է աշխուժորեն բարեկարգում կամ չգիտես որտեղից ժողովրդին հոսանք մատակարարում: Տարակույս չկա, որ նմանատիպ նախընտրական արշավ անցկացնող բարեգործների խոստումները, որոնք հիմնականում Ազգային ժողովի անկուսակցական պատգամավորության թեկնածուներն են, ընտրություններից հետո հօդս են ցնդելու:

Երբ անհատը, իրոք, արժանիքներ ունի եւ գտնում է, որ կարող է Ազգային ժողովում իր գործունեությամբ նպաստել մեր կյանքի բարեփոխմանը, ապա պետք է գիտենա, որ ցանկացած երկրում պետության կառուցման գործընթացում, խորհրդարանում, քաղաքական, տնտեսական ընկերային կյանքին առնչվող օրինագծերի ընդունման մեջ, ամենամեծ լծակները քաղաքական կազմակերպություններն ունեն: Հետեւապես, ազգային շահերով առաջնորդվող Ազգային ժողովի պատգամավորությանը հավակնող քաղաքական գործիչը արդեն պետք է իր տեղը գտած լիներ քաղաքական կազմակերպություններից որեւէ մեկում, իսկ եթե վերջիններից ոչ մեկը իր հավանությանը արժանացած չլիներ, նա պետք է ստեղծած լիներ իր քաղաքական կազմակերպությունը:

Երբ ազնիվ ձգտումներ ունեցող անկուսակցական պատգամավորը ժողովրդի շահերով էլ առաջնորդվի, ապա նա խորհրդարանում, շրջանցելով քաղաքական կազմակերպություններին, ի զորու չի լինի իր գաղափարները եւ մտահղացումները կյանքի կոչել, քանզի վերջինիս ամեն հարցի լուծում կանխորոշվում է ուժերի (ձայների) հարաբերակցությամբ: Բացի այդ էլ Ազգային ժողովը չպետք է փորձադաշտ դառնա քաղաքականությամբ զբաղվել փորձողների համար: Նրանք իրենց հնարավորությունները եւ կարողությունները նախ պետք է քաղաքական կազմակերպություններում փորձարկած եւ դրսեւորած լինեն:

Հարգելի՛ ընտրողներ, պատմության հիշական դառը փորձը մեր աչքի առջեւ ունենալով, չպետք է թույլ տանք, որ մեր Ազգային ժողովը բարեկեցիկ կյանքի բաժնետոմսերի ձեռք բերման միջոց դառնա մի խումբ նոր բախտախնդիրների համար: Ահա այս նկատառումով է, որ ասում ենք՝ **զգուշացե՛ք անկուսակցական պատգամավորության թեկնածուներից:**

ԱՐՄԵՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՀԱՐՑԱԿԱՆ ՆՇԱՆ

Քաղաքականություն գումարած ահաբեկո՞ւմ

Ըստ երեւույթին դժվար չէ գուշակել Մանուկ Գասպարյանի հասցեին հրապարակման լրատվամիջոցների արձակած զազրախոսության միակ եւ իրական պատճառը. հանրապետության առաջին գործարարներից մեկը, որի ազգանվեր գործունեության մասին, ի դեպ, ժամանակին բազմիցս նշվել է մամուլում, հանդգնել է առաջադրել ԱԺ-ի պատգամավորի իր թեկնածությունը Վերին Զեյթունի թիվ 50 ընտրատարածքում եւ հետեւաբար դառնալ Բաբկեն Արարքցյանի լուրջ հակառակորդը: Հետեւենք պարոն Գասպարյանի նախընտրական քարոզչության ընթացքին. նախ ձերբակալվում է նրա տղան «ոստիկանների հետ զազրախոսելու համար», այնուհետեւ նույն պատրվակով՝ եղբոր տղան: Հունիսի 25-ին Գասպարյանի փողոցում քարոզչության պահին ծեծվում են Մանուկ Գասպարյանի վստահված անձինք, նրանցից մեկի մեքենան ջարդված վիճակում է: «Մենք արդեն ունենք մեր ընտրածին, դա Բաբկեն Արարքցյանն է», ծեծկռտուքն իրականացնող տղաների նման մեկնաբանությունը, այնուամենայնիվ, չի ընկճում պարոն Գասպարյանին:

Հունիսի 27-ին նրան մոտենում է ընտրատարածքի թիվ 333 տեղամասի նախագահը եւ հայտնում, որ ժամը 17-ին նախատեսված է հանդիպում ընտրողների հետ: Այդ նորությունը պարոն Գասպարյանի տարակուսանքն է առաջացնում («ես չգիտեի այդ մասին»), բայց եւ այնպես նա իր վստահված անձանց եւ ճանապարհին հանդիպած ընկերոջ՝ ԱԱՊՎ-ի փոխգնդապետ Ռուդիկ Մուրադյանի հետ ուղեւորվում է դեպի թիվ 2 պոլիկլինիկա, որի դահլիճում, ինչպես նախագահն էր ասել, «հավաքված ժողովուրդը Ձեզ է սպասում»: Քիչ անց, պարզվում է, որ «լցված դահլիճը» վերանորոգվում է եւ հանդիպումը հնարավոր է անցկացնել կամ նախասրահում, կամ դրսում: Նախասրահում հավաքվածների թիվը, պարոն Գասպարյանի տեղեկությունների համաձայն, չէր գերազանցում մեկ տասնյակը: Այդ միջոցին նրան է մոտենում նույն ընտրատարածքից մեկ այլ թեկնածու Աղասի Մանուկյանը, եւ հայտնում, որ իրեն էլ են հրավիրել միջոցառմանը: Որոշվում է կազմակերպել «թեկնածուների հանդիպում» եւ առաջինը ձայնը տալ պարոն Մանուկյանին: Վերջինիս ելույթի ընթացքում դպրոցի կայքի շուրջը «նկատվում էր բազմաթիվ տղաների կուտակում» (Մ. Գ.) «Ես հանգիստ չկար» (Մ. Գ.): Արտաքինով եւ փայտերով զինված տղաներն անկյուն են քաշում նաեւ փոխգնդապետին, եւ վերջինս նախնական եւ անօգուտ նախազգուշացումից հետո, ստիպված է լինում... օդ կրակել: Իրավիճակի նման «կարգավորումից» հետո Մանուկ Գասպարյանը եւ Ռուդիկ Մուրադյանը ուղեւորվում են ՆԳՆ խորհրդային շրջանի բաժին կատարվածի մասին տեղեկացնելու, սակայն դեպք բացա-

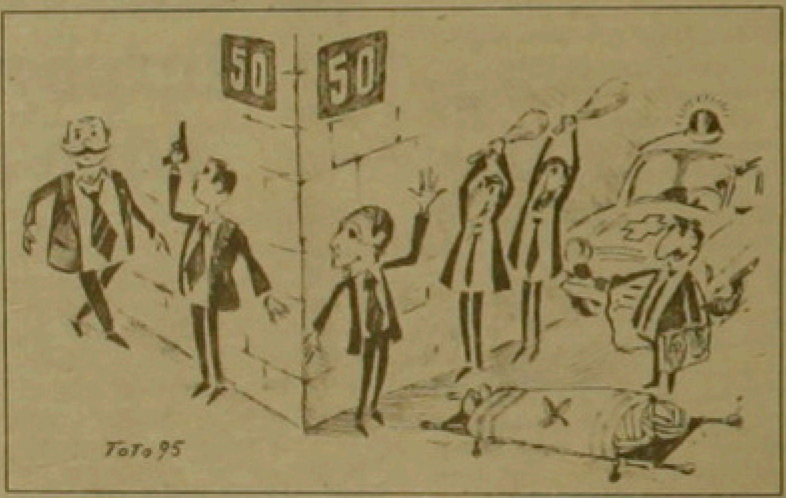

զգացի, որ ինչ-որ բան է պատրաստվում, առավել եւս, որ արդեն կար նախադեպ հունիսի 25-ի իրադարձությունները. հավաքվածների շարքերում էին նաեւ այդ միջադեպի մասնակիցները», նշեց Մանուկ Գասպարյանը: Նա խնդրում է նախագահին զանգահարել ոստիկանական տեղամաս, որպեսզի կանխվի սպասվող միջադեպը: Նախագահը չի համաձայնում: Ռուդիկ Մուրադյանի հեռախոսազանգն ապարդյուն էր. հերթապահից բացի տեղամասում ոչ ոք չկար: Իրավիճակը սրվում է, եւ պարոն Մուրադյանը փորձում է խոսել տղաների հետ: Երկխոսությունը չի ստացվում, եւ փոխարենը 25-30 հոգի ներխուժում են նախասրահ, եւ ծեծկռտուք է սկսվում: «Ես գտնվում էի կռվողների կենտրոնում, սակայն ինձ չէին հարվածում, երեւի հրա-կայում էր»: Այնուհետեւ Մանուկ Գասպարյանը վերադառնում է տուն, իսկ պարոն Մուրադյանը ԱԱՊՎ հայտնելու միջադեպի մասին: Նույն օրը ժամը 23-24-ի սահմաններում Մանուկ Գասպարյանին կանչում են ոստիկանական բաժին, իսկ Ռուդիկ Մուրադյանին ձերբակալում:

Հաջորդ օրը, ինչպես նշեցինք, պաշտոնական լրատվական միջոցները ծավալեցին մի աննախադեպ արշավ «խանութպան Գասպարյանի» դեմ. նրա հարցը լուծելու է ԿԸՀ հերթական նիստի ժամանակ:

Հետաքրքիր է, տեղյա՞կ է արդյոք պարոն Վլադիմիր Շումեյկոն, որն ինչպես հայտնի է, իր «ձայնը տվել է» Բ. Արարքցյանի թիմի օգտին, թիվ 50 ընտրատարածքում ծավալված իրադարձություններին:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԿԸՀ-ն դիտորդի կարգավիճակ շնորհեց երկու կազմակերպության

Հուլիսի 5-ին կայանալիք ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորների ընտրություններին անկախ դիտորդի կարգավիճակով մասնակցելու համար Հայաստանում գործող 6 հասարակական կազմակերպություններից կազմվել էր «Հայաստան-Քվեարկություն» հանձնախումբը: Նրանում ընդգրկված էին Սախարովի անվան հայկական ֆոնդը, «Ավանգարդ» հետազոտությունների կենտրոնը, Հայ օգնության միությունը, Իրավաբանների երիտասարդական միությունը, Կանանց հանրապետական խորհուրդը եւ «Արժանապատվություն» քաղաքացիական իրավունքների պաշտպանության ընկերությունը: Երեկ հանձնախմբից տեղեկացանք, որ ԿԸՀ-ն անկախ դիտորդի կարգավիճակ է շնորհել նրանցից միայն երկուսին՝ Կանանց հանրապետական խորհրդին ու «Արժանապատվություն» ընկերությանը: Մյուսների մերժումը պատճառաբանվել է նրանով, որ նրանք դիմումները ուշացած են ներկայացրել, սակայն Սախարովի ֆոնդի նախագահ Լեւոն Ներսիսյանը հավաստիացրեց, որ բոլոր կազմակերպությունները դիմումները ներկայացրել են միաժամանակ:

Հայաստանի ցուցանիշն ամենացածրն է

Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայի երկրների համար հրատարակվող Եվրոբարոմետրի այս տարվա հարցումներին մասնակցել են շուրջ 1000 ակտիվ քաղաքացիներ: «Բավարարվա՞ծ եք Ձեր երկրի դեմոկրատիայի զարգացումով» հարցմանը մասնակցող ավելի քան 15 երկրներից ամենաբարձր ցուցանիշը Չեխոսլովակիայինն է՝ 44 տոկոս: Վրաստանում 18 տոկոսին է բավարարում դեմոկրատիայի զարգացումը, Ուկրաինայում՝ 16-ին, Ղազախստանում՝ 12-ին, Բելոռուսիայում՝ 11-ին, իսկ Հայաստանում՝ 9 տոկոսին: Սլովակների 65 տոկոսն է գտնում, որ մարդու պաշտպանության իրավունքները հարգված են իրենց երկրում, իսկ Հայաստանում միայն 15 տոկոսն է այդ կարծիքին: Այսպիսով, Եվրոբարոմետրի բազմաթիվ հարցումներից պարզ է դառնում, որ Հայաստանի ցուցանիշները ցածր են բոլորից:

Գների ազատականացումը կապահովի՞ հացի որակի բարձրացում

Հացի գների ազատականացումից հետո գործարանների հացթուխներն ու նրանց գործընկեր հացի սպեկուլյանտները պետք է որ «խաղից դուրս վիճակում» հայտնվեին, սակայն հացի «ձախ» վաճառքը մետրոյի կայարանների շրջակայքում եւ շուկաների մոտ շարունակվում է: Երկա՞ր կշարունակվի: Չէ՞ որ հաց կա, եւ որակն էլ բավական բարձր է: Մտահոգողը, սակայն, խնդրի մյուս կողմն է: Հավանաբար բոլորն էլ հիշում են, թե ինչպես կոմունիստական վարչակարգի օրոք հացի թանկացումները ուղեկցվում էին հացի որակի բարձրացմամբ: Խայծը գործում էր: Ժողովուրդը գոհ էր, գոնե հացի որակի բարելավումից: Բայց անցնում էին ամիսներ, եւ թանկացված հացի որակը կամաց-կամաց ընկնում էր: Պատճառաբանություններ որքան ուզեիք: Ակամա հարց է առաջանում, եւ հարցս բարձրաձայն ուղղում եմ պարենի եւ հացամթերումների նախարարին, թերեւս նաեւ վարչապետին. նախկին ռեժիմի հացի թանկացումներին ուղեկցող վերը նշված անարդարությունները կարո՞ղ են մեր օրերում եւս գործել: Եթե ոչ, ո՞րն է ելքը:

Ռ. ԲԱՂԴԱՍՅԱՆ

■ *Այսօր հանրապետության բյուջե է մտնում հարկերի փաստացի գումարի 15–20 տոկոսից ոչ ավելին: Նման զեկույց է պատրաստել ԴԻԱՐԲԻԱ-ն: Ըստ դրա, շատ ցածր է հանրապետության հարկային համակարգի արդյունավետությունը, որն իրականում հանդիսանում է բյուջեի ձեւավորման հիմնական աղբյուրը:*

ՓԱՍ

Ի գիտություն բաժանորդների

«Հայոց լեզվի հարցաթերթիկների» ժողովածուն կարելի է ստանալ լեզվի պետական տեսչությունից նաեւ շաբաթ եւ կիրակի օրերին, ժամը 10:30-15:30:

ԼԵԶՎԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏԵՍՉՈՒԹՅՈՒՆ

Խտրականություն, խտրականություն

Հունիսի 25-27-ի ազգաբաղյան Հայաստան-Թուրքմենիա-Իրան հանդիպման արդյունքները մանրամասն լուսաբանելու համար, մենք դեռ շաբաթներ առաջ պայմանավորվել էինք ԱԳՆ ֆունկցիոնալ խնդիրների վարչության տնօրեն Լեւոն Խաչոյանի հետ: Լրագրական սահմանված կանոնակարգը պահպանելով՝ այդ մասին տեղեկացրեցինք ԱԳՆ մամուլի ծառայությանը: Սակայն չհաջողվեց գտնել ծառայության տնօրեն Արամ Սաֆարյանին: Վարդան Մարկոսյանից պատասխան ստացանք, որ հարցազրույցը կթույլատրվի միայն իրենց ինֆորմացիան մեկնելուց հետո: Կարողացանք համաձայնության գալ, որ հանդիպումը կայանա ԱԳՆ աշխատանքային օրվա վերջին: Ֆիզիկապես հնարավորություն չունենալով այդ ժամին երկու տեղում լինել, ստիպված եղա հանդիպումը թողնել հաջորդ առավոտյան: Սակայն հերթական հեռախոսազանգին պրն. Խաչոյանը պատասխանեց, որ մամուլի ծառայությունը պահանջել է նորից «իր բռի տակով անցնել»: Կրկին չգտնելով Արամ Սաֆարյանին, ստիպված էի պայմանավորվել Վարդան Մարկոսյանի հետ: Սակայն, պրն. Մարկոսյանը այս անգամ ավելի անդրդվելի էր եւ հայտնեց, որ «ինչ-ինչ» պատճառներով հարցազրույցն արգելվում է եւ մեկնաբանություններ անելու հարկ չեն գտնում:

Չվախենալով կրկնել «Յառաջին» (որի լեզվաոճությունը բացառիկորեն արագ արձագանքեց Արմենպրեսը), ուզում եմ կիսել նախորդ օրը ինձ այցելած կասկածները, որ «ընդդիմադիր» հորջորջված մամուլի նկատմամբ անբարյացակամությունը սեփական աշխատանքը ժամանակին չկատարելը սքողելու, պետական լրատվական միջոցների աշխատանքի «օպերատիվության» պատրանք ստեղծելու միջոց է միայն:

Զարմանալի չէ, որ եթե մի՛ դեպքում միասին հավաքված գրչակիցների քթի տակ պրն. Մարկոսյանը ԱԳՆ ասուլիսի է հրավիրում միայն դրսի համար աշխատող լրագրողներին, ապա հետագայում շատ ավելի դժվար է քաղաքավարության ու աշխատանքային բարեկրթության հույս ունենալ:

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՅԱՆ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 5 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՄԱՐԳՍԵԱՆ /562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն /581841
Լոգո եւ տառատեսակները ՊԱՎԵԼ ՂԱԼԱՄԲԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ՀԱՄԱՌՈՏ

ԼՂՀ խորհրդարանում՝ համալրում

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 29 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Կլրացվի՞ արդյոք ԼՂՀ խորհրդարանի կազմը: Այս հարցին պատասխան կտան հունիսի 30-ին այստեղ կայանալիք նոր ընտրությունների արդյունքները: Քվեարկություն կանցկացվի թափուր մնացած 5 ընտրատարածքներում: Ինչպես արդեն հաղորդվել է, ներկայումս ընտրված են ԼՂՀ բարձրագույն օրենսդիր մարմնի 33 պատգամավորներից 2-ը: Առաջիկա ընտրությունների առթիվ ԼՂՀ խորհրդարանն աշխատանքն ընդհատել է մինչեւ հուլիսի 5-ը: Ենթադրվում է, որ այդ օրը պատգամավորները ձեռնամուխ կլինեն մշտական կոմիտեների (հանձնաժողովների) ստեղծմանը:

Ազատ են արձակվել՝ խուլիգանության մեղադրանքն ու ած

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍ: Հունիսի 27-ին, ժամը 20-ին ազատ են արձակվել ԱԺՄ անդամներ Ալբերտ Ղարիբյանը եւ Ռազմիկ Բաբայանը, որոնք ձերբակալվել էին հունիսի 21-ի լույս 22-ի գիշերը: Նրանց մեղադրանք է ներկայացվել ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 222-րդ հոդվածով, խուլիգանության համար:

digitised by A.R.A.R.@

Ազգ **ընտրական**

ՀՌԱԿ-ը հավատարիմ է Հայ դատի եւ Հայաստանի պատմական սահմանների ամբողջականության

Սուրիկ Մալխասյանը ծնվել է Աշտարակի շրջանի Բուջակ գյուղում: 1968 թ. ավարտել է Երեւանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետը: Աշխատել է Հայաստանի պատմության եւ Հայկական [illegible] պատմության թանգարաններում որպես բաժնի վարիչ, Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի նախարարությունում որպես թանգարանների եւ կերպարվեստի բաժնի գլխավոր մասնագետ: 1989-ից Երեւանի հիմնադրման պատմության «Էրեբունի» թանգարանի տնօրենն է: 1965 թ. իր գործուն մասնակցությունն է բերել Հայոց մեծ եղեռնի 50-ամյակը համազգային կարգով նշելու, Հայոց ցեղասպանության եւ Հայ դատի միջազգային համընդհանուր ճանաչման գործին նվիրված մասնավորապես խմբակներին: Ամուսնացած է, ունի 2 զավակ: ԽՄԿԿ շարքերում չի եղել: Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության անդամ է 1995 թ. հունվարից:

— Այսպես կոչված «շուկայական հարաբերությունները» աղետալի վիճակ ստեղծեցին մշակութային օջախներում: Ինչպիսի՞ն է իրադրությունը Ձեր բնագավառում, մասնավորապես, մեր քաղաքի ծնունդը եւ հազարամյակների պատմությունը խորհրդանշող «Էրեբունի» թանգարանում:

— 70 երկար ու ձիգ տարիների ընթացքում «շուկա», «առեւտուր» եւ «ազատ շահույթ» հասկացությունները խորթ եւ անընդունելի են եղել մեզ համար: Քրեաբար հետապնդվել եւ պատժվել են բոլոր այն ձեռներեց մարդիկ, որոնք փորձում էին շահույթ ստանալ՝ շրջանցելով պետական առեւտուրը: Խորհրդային կարգերի փլուզումից հետո անհետացան բոլոր սահմանափակումները եւ մենք նետվեցինք «շուկայական հարաբերությունների» հորձանուտը, սակայն վերածելով այն ոչ քաղաքակիրթ օրենքներով գործող վայրենի շուկայի: Միանգամից հարստանալու, կորցրածը ետ բերելու տենչը ջնջեց բոլոր անջրպետները, եւ այդ տնտեսական ու նաեւ քաղաքական «աշխարհակալությունը» կուլ տվեց ազգային ու մնայուն շատ արժեքներ, որոնց թվում եւ մշակույթը: Զարմանալին մեր անկախ պետականության ղեկի մոտ կանգնած պետական այրերի լրիվ շրջադարձն է մշակույթից, պատմության ու արվեստի հազվագյուտ հուշարձաններից, ազգային պետականություն ստեղծող եւ պատկերողը հանդիսացող ազգային արժեքներից, այն մի բուռ մարդկանցից, որոնց բարեխիղճ ու ազգանվեր աշխատանքով է պայմանավորված ազգի մշակույթը:

Ինքնաֆինանսավորվածությունը այնքան է կուրացրել պետական այրերի լսողությունը, որ 4-րդ տարին է, ինչ թանգարանը խնդրում է օրական մի քանի կվտ/ժ էլեկտրաէներգիա (մի ընտանիքի ծախսած «ծախս լույսի» չափով), գոնե պահպանական ազդանշանային համակարգի աշխատանքի, ցուցադրության սրահների կարիքների համար, բայց այդ խնդրանքը հնչում է որպես «ձայն բարբառոյ հանապատի»: Շուկայական հարաբերություն է, «թանգարանը գումար չունի, հոսանք չի ստանա», թանգարանը արտադրանք չի տալիս, աշխատավարձ չի ստանա, կամ կստանա այնպիսի ողորմելի աշխատավարձ, որ ամենամոտիկ ընկերոջդ անգամ երբեմն ամաչում ես խոստովանել, թե քո թանգարանի աշխատողն ստանում է 1600 կամ լավագույն դեպքում 2000 դրամ աշխատավարձ: Եվ սա այն ժամանակ, երբ միայն [illegible] օր թանգարան գնալ գալու համար ծախսվում է ամսեկան 2000 դրամից ավելի: Մշակույթի աշխատողն էլ համբերում է... հանուն մշակույթի:

— Ընտրվելու դեպքում ինչպե՞ս եք պատկերացնում Ձեր գործունեությունը Ազգային ժողովում, կդառնաք պրոֆեսիոնալ խորհրդարանակա՞ն, թե՞ կհամատեղեք աշխատանքը պատգամավորական գործունեության հետ:

— Ճիշտ կլիներ, եթե հանրապետության մշտապես գործող առաջատար օրենսդիր մարմնի՝ Ազգային ժողովի անդամները լինեին պրոֆեսիոնալ խորհրդարանականներ: Այլապես կնմանվենք ներկայիս ԳԽ այն անդամներին, որոնք ցերեկվա ընթացքում օրենքներ են ընդունում, երեկոյան շտապում իրենց հիմնական աշխատատեղերը իրենց իսկ ընդունած օրենքները տեղում ձախողելու կամ մի կերպ կաշառելու, որպեսզի հաջորդ առավոտյան մասնակից լինեն խորհրդարանի նիստը [illegible] «տեղապահությանը»:

— Երբեմն որոշ քաղաքական գործիչներ (այդ թվում եւ բարձր պաշտոններ զբաղեցնող) փորձում են ժողովրդին ներշնչել, թե ժամանակն է «մոռանալ» Հայոց ցեղասպանությունը՝ հարեւան ժողովրդի հետ նորմալ հարաբերություններ ստեղծելու ակնկալիքով: Ի՞նչ կարծիքի եք այդ մասին:

— Պատերազմական տնտեսական հարաբերությունների կտրուկ փոփոխությունների ժամանակ միշտ էլ գտնվում են պատահական մարդիկ, որոնք ճարպկորեն օգտվում են ծակաշարքի պատեհությունից, գրավում բարձր պաշտոններ՝ իրենց իսկ նախկին համոզմունքներին դավաճանելու հաշվին: Ամենազոր ժամանակը պարզում է նրանց դեմքերը, եւ ով երեկ լուսմեն էր ու փառքով, այսօր, լիացած ամեն ինչից, մոռանում է երեկվա իր կարգախոսը՝ Ցեղասպանության ճանաչում, Հայ դատի, պատմական հողերի մասին: Դրանք գործիչներ չեն, այլ՝ գործիքներ այն մարդկանց ձեռքին, ովքեր այդ պահերին հասցրել են իշխանության բարձունքները եւ փորձում են երեւալ ավելին, քան իրականում կան: Հայոց ցեղասպանությունը մարդկության դեմ գործված ոճիր է եւ պետք է ընդունվի ու դատապարտվի համայն մարդկության կողմից:

— Հայաստանում գործող բազմաթիվ քաղաքական կազմակերպություններից Դուք նախընտրեցիք ՀՌԱԿ-ը: Ինչո՞վ էր պայմանավորված Ձեր ընտրությունը:

— Որեւէ կուսակցության պատկանելը պետք է որ պայմանավորված լինի մարդու ներքին համոզմունքով ու բարոյականային հասկացողներով: Չեմ կարող ազնիվ եւ օրինավոր համարել այն մարդկանց (բացառություններ, իհարկե, միշտ էլ լինում են), որոնք երեկ սարսափազդու կուսշրջկոմների քարտուղարներ էին եւ գործկոմների ամենազոր նախագահներ, իսկ ԽՍՀՄ փլուզման եւ կոմկուսի վերացման հաջորդ օրը դարձան ՀՀՇ-ականներ, ԱԻՄ-ականներ, ՀՅԴ-ականներ, մի խոսքով, կոմունիզմի ուրվականի դեմ պայքարող Դոն Քիշոտներ: Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը մեր ժողովրդի ստեղծած ամենահին ու ավանդական կուսակցություններից է: Նրա ծրագրային դրույթները ավելի հարազատ են ինձ, քան մնացած կուսակցություններինը: Չընդունելով հասարակության զարգացման հեղափոխական անցումները, ՀՌԱԿ-ը կողմ է նրա բնականոն զարգացմանը, հավատարիմ է Հայ դատի եւ Հայաստանի պատմական սահմանների ամբողջացման գաղափարին, աշխարհով մեկ քարոզել եւ քարոզում է Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը եւ դատապարտումը:

Այնպես որ, իմ ընտրությունը պատահական չէր: Կարծում եմ, այսօր Հայաստանում ՌԱԿ-ը միակ կուսակցությունն է, որ լիովին թե շատ [illegible] պայմաններ կարող է առաջարկել ժողովրդի համար այս անկայուն ժամանակներում:

— Ինչպե՞ս եք վերաբերվում հանրահավաքներին:

— Լուրջ հանրահավաքներին վերաբերվում եմ դրականորեն: Ուրիշ էլ որտե՞ղ կարելի է ի մի բերել մարդկանց ու որեւէ միասնական որոշում կայացնել, եթե ոչ համընդհանուր հանդիպման ժամանակ, ինչպես արել են Հին Հունաստանում եւ Հռոմում:

— Ժողովրդի ընդգծված անտարբերության, ապաքաղաքականացվածության պայմաններում կկայանա՞ն, արդյոք, Ազգային ժողովի արդար ընտրություններ:

— Չեմ կարծում, թե այս ընտրությունները ընթանան արդար ճանապարհով: Եթե հաշվի առնենք, որ բնակչության մեկ երրորդից ավելին բացակայում է հանրապետությունից, մնացած մասն էլ իրեն ապաքաղաքականացված է համարում, ապա կմնան բանակը, ոստիկանությունը, պատգամավորության թեկնածուների համախոհները եւ ժամանակավոր այն ընտրողները, որոնք գտնվում են հիմնական բնակավայրից հեռու: Բացի այդ, մեծ դեր են խաղում եւ խաղալու են ընտրատարածքային հանձնաժողովները, որոնք համալրված են այս կամ այն թեկնածուի «թիմից» (հասկացիր՝ ենթակա աշխատողներից) եւ ամեն ինչ կանեն իրենց ղեկավարի համար: Ուրեմն չպետք է կասկածել, թե ուժային լծակներն այս ընտրություններում չեն գործի եւ ժողովրդին հնարավորություն կտան ազատ կամքով քվեարկելու իր նախընտրած թեկնածուի օգտին:

— Բնակչության լայն խավերի մեջ (հատկապես միջին) տարածված է այն կարծիքը, թե իշխանության փոփոխությունը ոչինչ չի փոխի մեր կյանքում եւ միայն կծնի ժողովրդի հաշվին հարստացողների մի նոր վերնախավ: Ի՞նչ կասեք այդ մասին, ինչպե՞ս հաղթահարել այս մտայնությունը:

— Իշխանության ցանկացած փոփոխություն ցավոտ է ընկալվում ժողովրդի կողմից, հատկապես այն ժամանակ, երբ փորձում են ցավն առաջացնող պատճառը վերացնել: Նախորդ իշխանության նկատմամբ եղած անվստահությունն ինքնաբերաբար փոխանցվում է նորին եւ, ինչպես ժողովուրդն է ասում, «սրտասով իր բերանը վառած մարդը թանն էլ է փչելով խմում»: Պետք է ընդունել, որ կենցաղային հավասարությունը, որքան էլ այն գայթակղիչ հնչի, իր դարն ապրել է: Ուղղակի պետք է մշակվի մի նոր մեխանիզմ, որպեսզի նոր ձեւավորվող վերնախավը առաջին հերթին լավ վարձատրվի, եւ հետո՝ ժողովրդի աչքի առաջ լինի նրա եկամուտների ու ծախսերի տարեկան հաշվեկշիռը: Այդ դեպքում ժողովուրդը մտավախություն չի ունենա նրանց թալանչի գործարքներից եւ «կեղտոտ» փողերը այս կամ այն մաֆիայի միջոցով բազմապատկելուց:

Գործունյա եւ ազգանվեր ԱԺ ընտրելու իրավունքը տրված է ժողովրդին, նրա դատաստանին են ներկայացված հարյուրավոր թեկնածուներ: Սիրելի ընտրող, խելամիտ եղիր եւ մի խաբվիր սին խոստումներով, մեկանգամյա ծրի ավտոբուսով եւ օգնության բրինձ փոշով: Հաճախ միջազգային հումանիտար օգնությունը կամ որեւէ թաղամասում մեկ-երկու ժամ ավելի հոսանքը կապում են այս կամ այն թեկնածուի անվան հետ: Մեզանից ոչ ոք սեփական բրնձի դաշտեր, շաքարի գործարաններ եւ ատոմակայաններ չունի եւ սեփական արդար վաստակով չի կարող «դրախտային» պայմաններ ստեղծել իր ընտրատարածքում: Այն, ինչ արվում է վերջին 10-15 օրում, արվում է պետության կողմից, սակայն մեր բոլորի միջոցներով եւ բավական ուշացումով: Այնպես որ, մեկ անգամ եւս այս լուրջ եղիր եւ ընտրիր ամենաարժանավորին:

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության ներկայացուցիչները Ստեփանավանում

Շարունակելով իրենց նախընտրական հանդիպումները հանրապետության շրջաններում, Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության ՀՎ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանն ու ՀՎ անդամ, ՀԹՄՄ խորհրդի նախագահ Յուրի Դոլխարյանը հունիսի 28-ին եղան Ստեփանավանում, որտեղ մշակույթի կենտրոնում հանդիպում ունեցան քաղաքացիների հետ: ՀՌԱԿ Ստեփանավանի «Ստեփանավան» ակումբի փոխատենապետ Արամ Կարապետյանի բացման խոսքից

հետո ձայնը տրվեց Յուրի Դոլխարյանին, որն իր մտահոգությունն ու անհանգստությունը հայտնեց քաղաքական կյանքի բեւեռացման ու Երեւանում կատարվող իրադարձությունների կապակցությամբ: «Կռվելուց եւ գահ տալուց հետո՞ միայն պիտի անդրադառնանք, թե ինչո՞ւ այդպես եղավ», հարց տվեց ամբիոնից: Այնուհետեւ Յ. Դոլխարյանը խոսեց աղետի գոտու, գիտության ու մշակույթի բարձիթողի վիճակի ու այդ ասպարեզների աշխատողների սոցիալական խնդիրների մասին: Այս իմաստով նա անբավարար համարեց ՀՀ ԳԽ կրթության եւ գիտության հանձնաժողովի աշխատանքը անցնող տարիներին: Իր զրույցը կարծիքը հայտնելով, որ վերջին տարիների փորձառությունից հետո ժողովուրդն ավելի է իմաստնացել եւ դարձել խոհեմ, Յ. Դոլխարյանը հույս հայտնեց, թե ընտրությունները կկայանան հանգիստ եւ ժողովրդավարության նորմերի պահպանման պայմաններում, եւ քաղաքացիները վերականգնելով վաղվա նկատմամբ հավատն ու հույսը, կկատարեն իրենց քաղաքացիական պարտականությունը:

Իր ելույթում Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը ծանրացավ սոցիալ-տնտեսական եւ քաղաքական հիմնահարցերի նկատմամբ կուսակցության դիրքորոշումների վրա: Նա շուկայական տնտեսության զարգացման չափանիշ համարեց սոցիալական քաղաքականության արդյունավետությունը, որը չի հակասում ազատականության սկզբունքներին: Խոսելով առաջագա Ազգային ժողովում ՀՌԱԿ անդամների մասին Ռ. Միրզախանյանը հավաստիացրեց, թե կուսակցությունը հանդես կգա քաղաքացիների սոցիալ-տնտեսական պահանջները բավարարող օրենքների առաջարկներով: Ռուբեն Միրզախանյանի կարծիքով, անշուշտ, ցանկալի է, որ ներկաները իրենց ձայնը տան ՀՌԱԿ-ին, սակայն շատ ավելի կարեւոր է, որ մասնակցեն ընտրություններին եւ ընտրություն կատարեն այս կամ այն կուսակցության միջեւ: Այս կապակցությամբ նա խոսեց անտարբերության եւ բռնապետության մասին, թե իբր ինչ էլ լինի, մեկ է, հաղթանակելու են իշխանության ուժերը եւ ոչինչ չի փոխվելու: ՀՌԱԿ ատենապետը այնուհետեւ պատասխանեց ներկաների հարցերին:

ԵՐԵՎԱՆ

Դատական նիստերը ընդդեմ ԿԸՀ հետաձգվեցին

Համամասնական ընտրակարգով Ազգային ժողովի պատգամավորների ընտրություններին մասնակցելու համար «Ազգային Դաշինք Դաշնակցություն» միավորման գրանցումը մերժելու կապակցությամբ վերջինս դիմել էր Արաբկիրի ժողդատարան: ԿԸՀ-ի ընդդեմ միավորման դատական նիստը հունիսի 29-ին, ինչպես եւ նախորդ օրը, չկայացավ՝ ԿԸՀ-ի ներկայացուցչի բացակայության եւ գանգատաբեր կողմի ներկայացուցիչների ոչ լիարժեք մասնակցության պատճառով: Նիստը հետաձգվեց մինչեւ հուլիսի 7-ը: Ժողդատավոր Սուսաննա Ներսիսյանը Նոյյան Տապան թղթակցին պարզաբանեց, որ դատական նիստերը կայանում են միմիայն 2 կողմերի բոլոր նշված ներկայացուցիչների մասնակցության դեպքում: Իսկ այն հարցին, որ ինչքանով է նպատակահարմար դատական նիստը անցկացնել ընտրություններից հետո, ժողդատավորը բացատրեց, որ եթե անգամ նիստը կայանա եւ որոշում կայացվի ի նպաստ գանգատաբերի, միեւնույն է, դատական վճիռը ուժի մեջ կմտներ 10 օրվա ընթացքում, այսինքն, միությունը չի կարողանա նույնիսկ այս դեպքում մասնակցել ընտրություններին: Նշենք, որ հետաձգվել է նաեւ «Ազգային առաջադիմություն» հասարակական քաղաքական կազմակերպության գանգատի լսումը: Երկու օր տեւած դատական նիստը հետաձգվել էր մինչեւ ԿԸՀ-ի կողմից կասկածելի 319 ստորագրությունների ցանկը ներկայացնելը: Սակայն ցանկը մինչ օրս ներկայացված չէ:

ՆՏ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Հարցազրույց

– Գուցեեւ իշխանությունների համար անցանկալի, այնուամենայնիվ այդ պայքարը նրանց գործունեությունների հետեւանքն է:

Ներքին կոնֆլիկտը վաղուց էր ձեւավորվել, ուղղակի երեւան չէր գալիս այս ձեւով, որովհետեւ կար Ղարաբաղի հիմնահարցը: Ժողովուրդն այնքան [illegible] էր գտնելով, որ մեղմում էր բոլոր տեսակի կոնֆլիկտները, փորձում էր չխառնել տեղ այս աստիճանի: Նախ կոնֆլիկտը ծագեց նրանից, որ շատ արտասովոր ձեւով փորձեցին փոփոխություններ կազմելու, ժողովրդի իշխանությունը լայնացնելու, դեմոկրատական երկիր կառուցելու միտումները կապակցված են իշխանության կողմից ստեղծվող արգելքներով: Ես երջանիկ կլինեի, եթե Հայաստանում այսօր տեղի ունենային գոնե կիսաազատ ընտրություններ եւ մենք ասեինք, որ մի քայլ առաջ ենք գնացել: Մեծ ափսոսանք... բոլոր տեսակի ընտրություններ, գույնզգույն եւ խայտաբղետ, բայց նրանք մոռացել են, որ բոլորս ապրում ենք մի փոքրիկ տան մեջ եւ մեզ բաժանող սոցիալական դիստանցիաները չնչին են: Անձն ստիպված են լինելու տալ: Հայաստանում այսօր իրենց ուղղված թիվ մեկ հարցը դարձել է՝ իշխանություն հանուն ինչի: Եթե իշխանություն հանուն սեփական նեղ խմբի, ես գտնում եմ, որ հայ ժողովրդին շատ ավելի էժան է իշխող դասից ընտրել մի խումբ, որոնք առանց իշխանության չեն կարող եւ գնահատ ապահովել նրանց: Իսկ իշխանությունը թող վարեն այն քաղաքական գործիչները, որոնք կկարողանան պրոֆեսիոնալներին աշխատեցնելով, ռեսուրսները լավ օգտագործելով Հայաստանը հասցնել բարգավաճման:

Լյուդմիլա Հարությունյան. Չկայացած խորհրդարան, օտարված ժողովրդի հետ ոչինչ չես կառուցի ...

Սոցիոլոգիայի պրոֆեսոր, անվանի հասարակական գործիչ Լյուդմիլա Հարությունյանի հետ ունեցած մեր զրույցի նպատակը Հայաստանի ներկայիս քաղաքական լարված իրավիճակի, ինչպես նաեւ ակտիվացող ժողովրդական շարժման պատճառների ու հետեւանքների վերաբերյալ բացատրություններ լսելն է, որոնց նա ինչ-որ չափով ծանոթացրեց հունիսի 29-ին Սախարովի անվան ֆոնդում լրագրողների հետ անցկացված հանդիպման ժամանակ՝ ասելով. «Այդ պայքարը ոչ ոքի պետք չէր, իշխանություններին առավել եւս, որովհետեւ նա այսօր ոչնչի չի բերելու»: Սակայն, այդ մասին ավելի մանրամասնորեն Լյուդմիլա Հարությունյանի հետ «Ազգի» տրված հարցազրույցում:

...խել հասարակությունը: Իշխանությունը վերցվեց, սակայն առանց ծրագրի, առանց նպատակների ու լուրջ պատկերացումների անելիքների մասին: Բայց միշտ խոստանում են, որ այլախոհումների ժամանակը շատ կարճ էր, իրենք պատրաստ չէին իշխանության, բայց վերջին այն: Հասարակության մեջ գոյություն ունի կառավարման որոշակի կուլտուրա, ավանդույթներ: Մենք գիտենք ավտորիտար ավանդույթները, բայց նրանք հարիր էին սովետական սոցիալիզմին: Հայաստանը մեկն էր այն հազվագյուտ երկրներից, որտեղ իշխանության գլուխ կանգնած էին նորերը եւ նրանք ազատ էին անելու ռեֆորմներ, ազատ էին երկիրը նոր գաղափարներով տանելու, որովհետեւ վայելում էին ժողովրդի սերը եւ համազգային իդեալի վրա էին եկել իշխանության գլուխ: Դժվար էր հաղթահարել նախկինի [illegible] իներցիան, առավել եւս, որ նորը կառուցելու ծրագիր չկար: Բացի այդ, հզոր շահեր մեջտեղ եկան եւ այդ հզոր շահերի պայքարը հանգեցրեց այսօրվա վիճակին:

– Ինչպիսի՞ շահեր նկատի ունեք:

– Այդ շահերից ամենահզորը սակավ ռեսուրսների, սեփականության եւ իշխանությունը վերաբաժանելու ցանկությունն էր: Ժողովրդի մի մասը, որն այս փոփոխված աշխարհում չգտավ իր տեղը, այդ բախմանը նոր էներգիա հաղորդեց:

– Խաղաղ կարգավորման ելք չե՞ք տեսնում:

– Ազգային ժողովի ընտրությունները իշխանության վերարտադրման հնարավորություն էին տալիս: Սակայն օպոզիցիան ասում է՝ այն իշխանությունը, որն իրեն վարկաբեկել է, պետք է հեռանա: Պոզիցիան ասում է՝ մենք ենք միակ իշխանությունը, մենք կմնանք մինչեւ 2000 թվականը: Սրանց կոմպրոմիսի ոչ մի հնարավորություն չի մնացել եւ կոմպրոմիսի չեն ուզում հենց իշխանությունները: Ընտրություններում հաղթելու իշխանության մեծ ցանկությունը հակասում է հասարակության շահերին: Այստեղ պետք է տարբերենք հասարակության շահն ու իշխանության շահը, առանձին մարդկանց շահն ու ժողովրդի շահը: Սրանք շատ տարբեր շահեր են:

– Ներկայումս դրանցից ո՞րն է գերակշռողը Հայաստանում:

– Իշխանության շահն արտահայտված է շատ հզոր ձեւով, ամբողջ իշխանությունը, լրատվական միջոցներն ու ուժային կառույցներն ի սպաս են դրված այդ շահին: Հասարակության շահը բոլորովին արտահայտված չէ, որովհետեւ կրող համարյա թե չունի: Չկա այն ուժը, չկա մեխանիզմը, հասարակության շահի մասին [illegible] չկա: Առանձին անհատների շահը հզոր է արտահայտված եւ ինչքան մեծ է այդ անհատի պաշտոնը եւ հեռանկարության մեջ ունեցած դերը, այնքան ավելի մեծ լծակներ ունի նա այդ շահն իրագործելու համար: Ժողովրդի շահը... Սա փորձում են կրել կուսակցությունները, տարբեր ասոցիացիաները, կամաց-կամաց կողմեր են ի հայտ գալիս: Այս փուլում ընտրողներն են այդ շահի հիմնական կրողը, բայց ընտրական մեխանիզմի եւ գործընթացի խեղաթյուրումը թույլ չի տալիս, որ այդ ձայնը տեղ հասնի:

Ցավով եմ արձանագրում այն փաստը, որ Հայաստանում պրոֆեսիոնալ ինչ արդեն ավերված է ու հավաքածի:

Գոնե այսօր անենք այնքան, ինչքան կարող ենք:

– Դուք խոսում եք ափսոսանքի մասին, իսկ ժողովուրդ կա՞ Հայաստանում:

– Այո, ժողովուրդ կա, բայց գալով նրա տեսքը շատ է փոխվել, մեծ մասը աղքատացած մարդկանց, ճնշված, հոգնած ու ջղային: Եվ այդ հոգնած ժողովրդի ուսերին դրել են ահռելի բեռ՝ պատգամավոր ընտրիր, կուսակցություն ընտրիր եւ Սահմանադրություն ընտրիր: Այս հոգնած ժողովուրդը բռնի ձեւով ներքաշվում է այդ գործընթացի մեջ: Մարդիկ այսօր միայն հացի խնդիր են լուծում, հիվանդանոցի, դեղի ու բժշկի խնդիր, օճառի, մսի ու լույսի խնդիր: Սա է մեզանում կյանքի ձեւը: Օգտվելով հասարակ մարդու հոգնածության ու միանշանակ հանգամանքից, փորձում են նրա միջոցով սեփական շահն իրագործել: Իսկ հասարակ մարդը պատասխանում է՝ թողեք ինձ հանգիստ:

Այո, Սահմանադրությունը դեմոկրատական բան է: Բայց երբ անցկացվում է միակողմանի քարոզչությամբ, մարդկանց հոգնածության, ծեծման եւ լռության բացակայության պայմաններում, այդ Սահմանադրությունը իրենցը չի դառնա: Շատ շատերը Սահմանադրությանը «ոչ» ասելով ոչ են ասում մեծամասնությանը, դողում են իրենց իրավունքները ոտնահարելու դեմ:

– Ձեր կարծիքով ինչի՞ է նպաստելու կառուցված միջոցների միջեւ խտրություն չճանաչող այս համառ պայքարը:

– Սա բացահայտ պայքար է իշխանության համար: Ես զգում եմ հիշել, որ երբ Գորբաչովը Հայաստան եկավ, վերադարձին հեռուստատեսությամբ ասաց, որ այնտեղ իշխանության պայքար է եւ ուրիշ ոչինչ: Մենք հուզվեցինք, այդ ինչ են ասում մեր ազգային ազատագրական պայքարի մասին: Մենք նրան պատասխանեցինք. «Դուք չեք կարող հայ ժողովրդին ծնկի բերել»: Իրոք, նա չկարողացավ հայերին ծնկի բերել եւ այս հարցում մենք ճիշտ էինք, բայց նա ճիշտ էր, որ արժանապատիվ այս պայքարը զերծ չէր իշխանություն ձեռք բերելու պայքարից: Իշխանությունը կարող էր միջոց լինել ծաղկուն Հայաստան կառուցելու, հայության բարգավաճումն ապահովելու համար եւ ոչ թե փոքրիկ խմբի նեղ նպատակներին ծառայեցնելու:

Ինչպես կարելի էր վերցված իշխանությունն այնպես օգտագործել, որ յոթ տարված ժողովուրդն այս աստիճան օտարվեր, որ մենք կանգնեինք մեր երկրի ապագայի առջեւ: Ինչպես կարելի էր ոչ մի պատասխանատվություն չզգալ ժողովրդի առջեւ: Ես կուզենայի, որ նա խորհրդային պայքարի մեջ մնած ողջ իշխող դասը փորձեր պատասխանել այս հարցին:

– Այդ առումով, կարծում եմ, [illegible] վերջին [illegible] 77 նախագահին իր նշանակված պատգամավորների 80 տոկոսի եւ իր անունից կրկին հայտնեց՝ հրաժարվեր չենք խոստանում, այն, ինչ արել ենք, խոստանում ենք անել ավելի լավ:

– Ընտրությունը իրականում պայմանագրի կնքման գործընթաց է: Թեկնածուն խոստանում է, ժողովուրդն էլ ընտրում է: Իշխող դասը պայմանագրի մեջ է մտնում ուժի դիրքերից, առանց խոստում տալու, բայց պատասխաններ

– Ինչ-որ բան ասելու առումով ապագա խորհրդարանի հետ հույսեր չե՞ք կապում:

– Ըստ բոլոր տվյալների, սա միջակ կլինի խորհրդարան է: Եթե իշխանությունները մի քիչ հանդուրժող լինեին, դա կլիներ կոմպրոմիսային խորհրդարան, բայց որովհետեւ անհանդուրժող են, դա կլինի կոնֆլիկտային խորհրդարան: Այո, հնարավոր է, որ 80 տոկոսով անցնեն խորհրդարան: Խորհրդարանը կմնա անդեր եւ ժողովրդի ու նախագահի միջեւ եղած բուֆերը կվերանա: Խորհրդարանն այսօր պաշտպանում է նախագահին ժողովրդի զայրույթից: Եվ նախագահն այս դաշտում ավելի շատ նման է նախագահության թեկնածուի, քան մի նախագահի, որ իրեն ժողովրդի հայր է զգում:

– Ծ՞վս հինգ տարի ...

– Այսօր ճգնաժամն այնքան խոր է, որ իշխանության գլուխ կանգնածները շատ ուշով պետք է փորձեն բարավել իշխանության ծանր մասը: Եթե ժողովուրդը լրջորեն ընդվզեց եւ գործնականորեն սկսեց պաշտպանել իր շահը՝ այս երկիրը կդառնա դժոխք: Եթե լուրջ մարդիկ չգան խորհրդարան, շատ շուտով խորհրդարանական օպոզիցիան փոխարինվելու է արտախորհրդարանական օպոզիցիայով: Արդեն ոչ կառավարական կազմակերպություններն ոտքի են կանգնում: Այս ընտրությունները իշխանությունների դեմքը ցույց կտան լիարժեք ձեւով եւ կոպասեցնեն իշխանությունների կողմնակիցների բանակը: Ինչպես 91 թվականին, երբ «ամբոխները խելագարված» իշխանության բերին մարդկանց, որոնք իշխանության դուռը փակեցին նրանց առջեւ:

– Այս լարված իրավիճակը շատ բաներով հիշեցնում է 88 թվականը: Օպոզիցիան կրկին անզիջում է: Այս իրավիճակում արդյո՞ք մեզ չի սպառնում կրկին սխալ ընտրություն կատարելը:

– Չսխալվելու համար ժամանակն է ուժեղացնելու ինտելեկտուալ օպոզիցիայի տարրը, գործուն ծրագրեր պետք է դրվեն սեղանին: Ժողովուրդը պետք է համոզվի, որ այլընտրանք եւ իրական ելքեր ու լուծումներ են առաջարկվում:

– Ունե՞ք Ձեր մասնավորված ինտելեկտուալ օպոզիցիան:

– Ունենք, սակայն նախ դեռ իշխանությունները տեղ են տալիս ուժային մեթոդներին, դրա դիմաց կանգնելու է ուժային օպոզիցիան: Ինտելեկտուալները իրենց վատ են զգում ուժային պայքարի մեջ, որովհետեւ նրանք մասնագետներ են: Կարող են ուղիներ ցույց տալ: Խաղի կանոնները իշխանություններն են թելադրում ուժի դիրքերից: Ուժային մեթոդներին այսօր պատասխանում են նույն կերպ, բայց այս ընթացքում հասունանում են շարժման որակական լուրջ փոփոխություններ: Եթե իշխանությունները շարունակեն նման մեթոդներով ճնշել, ապա նրանց դեմ կանգնելու է անհամաձայնելի օպոզիցիան եւ հետեւանքները խիստ անցանկալի են լինելու: Իշխանությունները եթե փոքր ինչ մտահոգ են երկրի ապագայի ու ժողովրդի ճակատագրի համար, կհասկանան, որ միայն իրենք են պատասխանատու եւ փոքր ինչ կարող են փոխել խաղի կանոնները: Առայժմ դա չի նկատվում, հուսանք առաջային:

ՍԱՍՈՒ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Քաղաքական արհամարհանք

Խորհրդարանային ընտրություններին քիչ ժամանակ է մնացել, եւ որքան մոտենում է հուլիսի 5-ը, այնքան ավելի է սրվում տարբեր կուսակցությունների ու հասարակական քաղաքական կազմակերպությունների քաղաքական պայքարը հանուն իշխանության, հանուն ապագա խորհրդարանում իրենց ներկայացուցչության: Որոշ քաղաքական կազմակերպություններ մեծ ցանկություն ունեն վերականգնելու 1988 թվականի իրավիճակն ու իրադարձությունները: Սակայն յուրաքանչյուր ողջամիտ մարդու համար պարզ է, որ պատմության անիվը անհնար է հետ շրջել. թեեւ 1988 թվականի իրադարձությունների գործող անձինք մնացել են, բայց արդեն հայտնվել են երկու հակադիր ճամբարներում՝ իշխանության եւ ընդդիմության կողմերում:

Մեր հանրապետության ներքաղաքական իրադրության ներկայիս սրման հանգեցրած պատճառներից առաջինը եմ անդրադառնալ անչափ կարեւոր մի երեւույթի, որը կոչվում է քաղաքական արհամարհանք: Խոսքը ընդդիմության հանդեպ հանրապետության իշխանությունների քամահրական վերաբերմունքի մասին է: Եվ, իհարկե, դրա դիմաց ընդդիմությունը իշխանություններին վճարում է համապատասխան արհամարհանքով:

Վերջին 5 տարիները բոլոր քաղաքական կուսակցությունների ու հասարակական քաղաքական կազմակերպությունների ստեղծման ու կազմավորման տարիներ են: Հանրապետության բոլոր քաղաքական ուժերի կազմավորման գործընթացի հիմքում ընկած է իշխանությունների քննադատումը: Իշխանություններն սկզբում պատասխանում էին նույնպես քննադատությամբ, ապա անցան «գործի»:

Այս բնորոշմանը պետք է համընկնում է այն ժամանակահատվածին, երբ մեր հանրապետությունը «լաց ու կոծից» անցավ Ղարաբաղի հարցի լուծմանն ուղղված վճռական գործողությունների: Դա իշխանությունների եւ ընդդիմության կողմից հարցի համաձայնեցված լուծման բարձրակետն էր: Սակայն դրանից հետո սկսվեց ընդդիմության եւ իշխանությունների միջեւ քաղաքական շահերաժիտների կյանքի ժամանակաշրջան: Եվ այստեղ իշխանությունները հաղթողի իրավունքով, իհարկե, ցանկացան ամեն ինչ վերագրել իրենց: Նման հարցադրման համար ամենահզոր լծակը դարձավ կադրային քաղաքականությունը:

Գրեթե երեք տարվա ընթացքում աստիճանաբար տարբեր պատրվակներով իշխանության բոլոր կառույցներից դուրս մղվեցին ընդդիմության ներկայացուցիչները, որոնց մեջ կան բազմաթիվ արժանավոր քաղաքական գործիչներ: Եվ սա դեռ ամբողջը չէ: Իշխանության դեկի մոտ եկած ընդդիմության ներկայացուցիչները դուրս մղվեցին հանրապետության [illegible], բայց իրենց [illegible] քաղաքական պայքարում մնացին Գերագույն խորհրդի կազմում, այն իրավասությունները սահմանվեցին 1995 թ. հուլիսին:

Ամեն ինչ կորցնելով «ծանրակշիռ» եւ զորավոր իշխանության պաշտոնում, ընդդիմության ներկայացուցիչները, սակայն հույսները չկորցրին եւ մնացին իրենց օրինական գործունեության: «Անկախ» կազմելով, շատ սերտ ժամկետներում [illegible] նախագծի վրա եւ սկսեցին իրենց դիրքերը պաշտպանել Գերագույն խորհրդում, որտեղ այդ ժամանակ ուժերի գերակշռությունը իշխանությունների եւ նրանց հարող կազմակերպությունների կողմն էր:

Այս իրավիճակը [illegible] բոլոր հարցերի շուրջ ծագած թեժ վիճաբանությունների հիմնական պատճառն էր:

Արդեն 1995 թ. սկզբներին, երբ հայտնի դարձավ, որ Ազգային ժողովի ընտրությունները հեռու չեն, ընդդիմությանը այլ բան չէր մնում անել, քան իշխանություններին հասցեագրված քննադատության եւ երկրին [illegible] (բնավ էլ ոչ քաղաքական) հայհոյանքի միջոցով կոտրել նրանց կամքը, որն այնքան անհրաժեշտ է ընտրություններից առաջ: Ընդդիմության հիմնական թեզերը սրանք են. «ամեն ինչ վատ է», «ամեն ինչին ոչ»: Դա ընդդիմության քաղաքականությունը գուցե ինչ-ինչ շահաբաժիններ է տալիս, բայց «միտումը», թե առանձին վերցված եւ քաղաքական պայքարում [illegible] վնասակար վիճակ է:

Իսկ ի՞նչ ստացան իշխանությունները այդ բուռն ժամանակահատվածից: Նախ եւ առաջ, ամրապնդեցին իրենց դիրքերը վարից վեր իշխանության բոլոր կառույցներում: Իշխանության տարբեր ճյուղերի առաջատարների ամբողջ ազատականացումն ու [illegible] «կադրային քաղաքականությունը» հանգեցրեց այն բանին, որ ներկայիս իրավիճակում պատասխան տվող հասարակության «ո՞վ է մեղավոր» հարցին: Այնպես է ստացվում, որ մեղավոր են միայն իշխանությունները: Եվ սա ավելին է ընտրություններից առաջ: Հենց դա է իշխանությունների ռազմավարական սխալը:

Այս ամենը կարող էր եւ տեղի չունենալ, եթե [illegible] իշխանությունների եւ արժանավոր ընդդիմության փոխադարձ քաղաքական արհամարհանքը: Անհատական արհամարհանքը եւ մասնավորապես քաղաքական արհամարհանքը հանգեցնում են հոգեախտաբանական իրավիճակների, ինչին մենք ականատես եղանք անցյալ շաբաթ:

Ստեղծված այս երկրի վիճակը նպաստում է քաղաքական դաշտի կենտրոնացման ուժերի համար, այնինչ այդ դաշտի հենարան է գտնում ընտրողների մեծամասնությունը քաղաքական [illegible]:

Ընդդիմությունն այսպես [illegible] բան չունի, բացի իր «շրջանակից»: Նա պետք է կամ տիրի իշխանությանը, կամ էլ մնա «ընդհատակ»:

Այս [illegible] նա ունի միայն մեկ ապաստան, որտեղ դեռ կարող է գոյատեւել. դա Ազգային ժողովն է: Պատգամավորական մանդատների համար պայքարը շատ բան «ճակատագրեց»: [illegible] բոլոր «[illegible]» [illegible]:

Այս «[illegible]» կենտրոնում [illegible] եւ [illegible] ընկել է [illegible] սալ:

ՌՈԶԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Պատմագիտության թեկնածու

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

■ Մեկ հարկանի 100 մ² բնակելի տուն Ձորաղբյուր գյուղում, լավ վերանորոգված, ներ բոլոր [illegible] հարմարություններ, 750 մ² հողամաս, [illegible] 2 ննջ., մեծ [illegible] Զանգահարել 25.02.96, 55.00.04 հեռախոսահամարներով

■ Էժան գնով [illegible] խանութ (120մ²), Հաղթանակի(?) Դավիթ Բեկ փող. Հեռ. 53.17.73, 53.10.17

Փնտրում ենք

օրիորդ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ծնվել է Իզմիրում:

Փնտրում ենք [illegible]

GREGOIRE GEORGES-PICOT, 8 RUE SAINT-SAENS 13001
MARSEILLE, FRANCE
TEL: (16) 91-33-73-90

digitised by A.R.A.R.@

«Թուրքիան եռում է։ Թուրք մարդը եռում է։ Մարդկանց մի փոքրաթիվ խմբից և ներքին բռնապետներից բացի։ Յուրաքանչյուր ոք ցանկանում է այս երկրի առաջընթացը։ Մենք ունենք անհավատալի մեծությամբ մարդկային ուժ։ Մեր բնությունը, բնական պաշարները, գյուղատնտեսությունը, մի խոսքով, ցորյանները միմյանց հետ համաձայնության են գալիս, բայցևայնպես գործը տեղից չի շարժվում։ Իսկ դրա պատճառն այն է, որ կառավարող ճեմարիս ողջի և գլխավոր ընդդիմադիր Մայր հայրենիք կուսակցությունների ուղղ պատգամավորներ ղեկավարվում են Բարօրության կուսակցության կողմից։ Հավատալու բան չէ, բայց իրողություն է։ ցանում սկսված զղջության ու հակիրճության դեմքերը, ցավոք, ավելի մեծ թափով են շարժվում։ Այդ բացասական երևույթների մասին համախմբի հոդվածներ են գրվում, արվում են բազմաթիվ հիշեցումներ, բայց անօգուտ։ Ժողովուրդը նման երևույթների նկատմամբ արտահայտում է իր բողոքը։ Ժողովուրդը, ինչպես կարսա, և-

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՍԱՄՈՒՂ

Եռացող կաթսա կամ ընչասպառ Թուրքիան

Նախկին սոցիալիստական երկրների և հատկապես վարչապետ Թանսու Չիլլերի արտաքին աշխարհում Թուրքիան որպես զարգացած ժողովրդավարական երկիր ներկայացնելու ջանքերի, երկիրը չի է ներքին խնդրություններում և քաղաքական ու տնտեսական բազմաթիվ դժվարություններում։ Եվրոպական միության մաքսային գործընթացում և եվրոպական մաքսային սպառնալիքների միանալու ուղղությամբ կառավարությունը մեծ ջանքեր է գործադրում։ Նման այդ նպատակի իրականացման ձեռնարկվում են մի շարք միջոցառումներ։ Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովում շարունակվում են սահմանադրությունը վերանայելու և մարդու իրավունքներին առնչվող հոդվածները եվրոպական ստանդարտներին համապատասխան ներկայացնելու փոփոխության ծնունդները։ Բայց Թուրքիայի ներքին կյանքին ու քաղաքական մամուլում տպագրվող հոդվածներին ծանոթանալուց հետո պարզ է դառնում, որ կառավարության վերը նշված ձեռնարկումները երկրի հեղինակությունը բարձրացնելուն ուղղված զուր ջանքեր են։ Արտաքին շղարշի տակ թաքնված է բազմաթիվ խնդրություններով ալեկոծ իրական Թուրքիան։ Այս տեսակետից զգալի հետաքրքրություն է ներկայացնում բարձր հրապարակախոս Էմին Չոլաշանի «Հյուրիյեթ» օրաթերթի հունիսի 17-ի համարում տպագրված «Եռացող կաթսա կամ ընչասպառ Թուրքիան» հոդվածը, որը թարգմանաբար ներկայացնում ենք ընթերցողի ուշադրությանը։

ամեն ինչ, մեզ լինելի կրավարարի։

Բայց հակառակ այս ամենին, մենք բոլորս հուսալքված ենք։ Մարդկանց ճնշող մեծամասնությունը փողփս օրվա նկատմամբ իր հույսը կորցրել է։ Յուրաքանչյուրը, ակամա, հարց է տալիս. «Վերջապես ինչպիսի՞ն կլինի այս երկրի վաղվա օրը»։ Եվ մեզանից շատերը համոզված են, որ վիճակը երբեք չի բարելավվի։

Թուրքիան կառավարում են անտաղանդ ու ընդունակ կադրեր։ Ես դրանում հաստատ համոզված եմ, որովհետև յուրաքանչյուր եմ և նրանցից շատերին անձամբ ճանաչում եմ։ Նրանց կարողությունը ծանոթ է։ Երբ ես մի փոքր բնկերության ղեկավար լինեի, համոզված եմ, որ այժմ այս երկիրը կառավարողների 99 տոկոսին նույնիսկ սովորական ծառայողի պաշտոն չէի վստահի։

Բայց, ցավոք, այս ոլորտում միայն անտաղանդ լինելու խնդիրը չէ. բանը, անօրինականությունը և անարդարությունը այլևս սահման չեն ճանաչում։ Խորհրդարանը իրեն սրբացել և դարձել է անառակության։ Պատգամավորների մեծամասնությունը բնկել է սեփական շահերի հետևից։

Հետաքրքիրն այն է, որ չնայած սահմանադրության փոփոխության ներարկելու հարցում կառավարությունը միայն անունով է կառավարություն։ Ճեմարիս ողջի և ժողովրդա-հանրապետական կուսակցություններից կազմված կոալիցիոն կառավարությունը երկիրը վերածեց խառնի։ Վարչապետը պետության գործերից անտեղյակ է։ Նա մինչև այժմ կարծում էր, թե էրգրումը սահմանային շրջան է։ Կառավարությունը իր կուսակցության նկատմամբ նույնիսկ իշխանություն չունի։ Իսկ ինչ վերաբերում է ժողովրդա-հանրապետական կուսակցությանը, ապա կառավարող է այն, թե ընդդիմադիր, գլուխ չես հանի։

Առանց այն էլ անհայտ է, թե այս երկրում ո՞վ է կառավարող և ո՞վ ընդդիմադիր։ Խորհրդարանում հաճախ միանում են այնպիսի հակադիր կուսակցություններ, ինչպես օրինակ, Ճեմարիս ողջին ու Մայր հայրենիքը, իսկ երբեմն էլ Ճեմարիս ողջին, Մայր հայրենիքը և Բարօրությունը։ Իսկը կատակերգություն։ Կառավարող և ընդդիմադիր կուսակցությունները խառնվել են միմյանց։ Նույնիսկ անհասկանալի է, թե Թուրքիան ով և որ կուսակցություններն են կառավարում։ Կուսակցություններն ու զորությունը այլևս սահման չեն ճանաչում։ Երկիրը կառավարողներից ոմանք, նույնիսկ, դող դուրս եկան։ 1983 թվականին Օզալի կառավարման շր-ջում է։ Նա նոր փոփոխություններ է սպասում։ Երկիրը կառավարողներից դրական տեղաշարժեր է ակնկալում։ Մարդիկ այլևս հոգնել են։ Ժողովուրդը անօրինականություններից, զրկանքից, սխալ ... թյունը բայանելուց, անիրավություններից, անարդարություններից ու անպատասխանատվությունից արդեն զզվել է։ Մարդկանց զզվեցրել է անտաղանդ կառավարիչների գոյությունը։ Բայց դա չարիքի փոքրագույնն է։ Ամենակարևորն այն է, որ ժողովուրդը քաղաքականության նկատմամբ բոլորովին անտարբեր է դարձել։ Յուրաքանչյուրի ողբերգում այն մտայնությունն է, որ «այլևս ոչինչ չի փոխվի»։ Իսկ այժմ փորձենք նայել մեզ և մեր շրջապատին։ Արդյոք քանի՞սը կզգան, որ անկեղծորեն ասեն. «Վաղը երբ ընտրություններ կլինեն, ես սիրով իմ ձայնը կտամ այսինչ կուսակցությանը»։ Բայց զգացեք ձեր ձայնը տալ նրան, ով ձեզ ավելի մեծ կսատա՞ր կառաջարկի։ Մենք, վերջապես, Թուրքիան կառավարողներից մի դրական ունենք, բոլ այս ժողովրդին ճանաչեն։ Եվ քանի դեռ ուշ չէ, այս բարդությունը բոլ հասկանան, որովհետև դանակը հասել է ոսկորին, և այլևս տեղ չկա։ Համբերության բաժակը վաղուց լցվել է»։

ԱՐՄԵՆ ՉԱՐԵՅԱՆ

Մեխիկոն աշխարհի «ամենաէժան և սքանչ» մայրաքաղաքն է

Այս եզրակացությանը հանգեցին ժնևյան մի խումբ անկախ փորձագետներ, համեմատելով մեր մոլորակի 125 մայրաքաղաքների տնտեսական վիճակը։ Որպես հետազոտության հիմք ընդունված էր այսպես կոչված սպառման հիմնական զամբյուղի արժեքը, որի մեջ մտնում են 155 ապրանք ու ծառայություն, ներառյալ բնակարանի ու կրթության վարձը։ Որպես եզակա էր վերցվել Նյու Յորքը, որի կենսամակարդակը գնահատվել էր 100 միավոր։

Ինչպես պարզվեց, աշխարհի ամենաթանկ մայրաքաղաքը Տոկիոն է (220 միավոր), որտեղ ապրուստը Նյու Յորքից 2,2 անգամ թանկ է։ Տոկիոյին հաջորդում են Ցյուրիխը (143 միավոր) և Ժնևը (141)։ Ընդհանրապես Եվրոպան ներկայումս դարձել է ամենաթանկ աշխարհամասը։ Ապրուստի ամենաբարձր արժեք ունեցող տասը քաղաքներից յոթը գտնվում են Եվրոպայում։

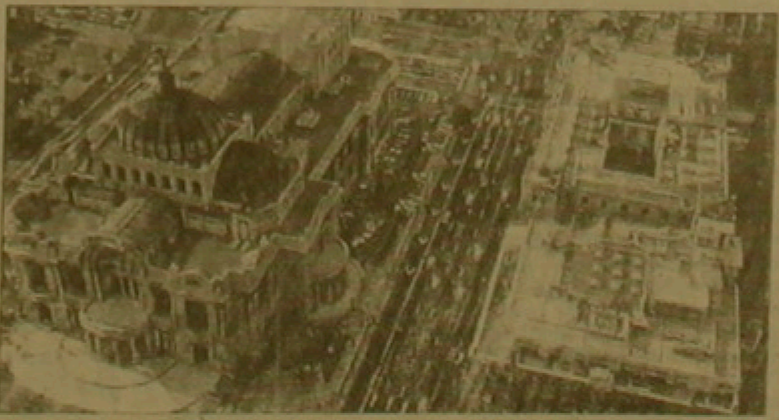

Մոսկվան անցյալ տարի համար-վում էր Եվրոպայի ամենաթանկ քաղաքը, բայց այսօր աշխարհում այն հայտնվել է 6-րդ, իսկ աշխարհում 8-րդ տեղում (132 միավոր)։

Աֆրիկայում ապրուստը Եվրոպայի համեմատ էժան է, բայց առնվազն երկրամասի թանկ է Լատինական Ամերիկայի համեմատությամբ։ Վերջին 5 տարում Մեխիկոյան շատ զուգանիշերով առաջ է անցել Մոսկվայից. աշխարհի զարգացած երկրների ցանկում զբաղեցնելով 17-րդ տեղը և Մոսկվայից հետ մնալով 38-րդ տեղը։ Ներկայումս Մոսկվայում Մեխիկոյին գերազանցում է ավելի սղառման գծով։ Մեխիկոյան մտնում է առավել «սքանչ» երկրների հնգյակի մեջ, այնտեղ մեկ ընչին բնկնում է տարեկան 1,8 լիտր խմիչք։

«ԻԶՎԵՍՏԻԱ», 27 հունիս

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Մանուչակ Պետրոսյանը հերքում է...

Սկիզբը էջ 1

Մանուչակ Պետրոսյանի ասելով, այս նամակից հետո, հիմնադրամի ընկերությունը մեկնեցին Թալին, հետազոտեցին տեղանքը, տները, ականազերծման աշխատանքները, ԼՂՀ իշխանություններից ստացան առաջնային կարիքավորների տների ցուցակը, որը ներկայացրել է Թալինի գյուղապետը, որից հետո էլ պատվի ռասոի (հիմնադրամի) և կարգադրությամբ գյուղխորհրդի նախագահ Վիլեն Պետրոսյանի միջև կնքվել է առաջին 5 մենատների վերանորոգման պայմանագիրը, ըստ որի, հունիսի 19-ից մինչև հուլիսի 10-ը պետք է այդ աշխատանքներն ավարտվեն։ Ընդ որում, նախապես ԼՂՀ փոխվարչապետ Ժիրայր Պողոսյանը մի նամակ է ուղարկել Մանուչակ Պետրոսյանին, ներկայացնելով ԼՂՀ ավերված բնակավայրերում բնակելի տների վերականգնողական աշխատանքների համար հրահանգված պահանջները։ Ըստ դրա կազմվել և մանրակրկիտ ծանոթացրել ԼՂՀ փոխվարչապետ Լեոնարդ Պետրոսյանին և Սերոժ Սարգսյանին է ուղարկվել վերանորոգվող տների նախագծային ծախսանախահաշվային փաստաթղթերի ողջ փաթեթը, որի խմբությունը ծանոթացման նաև մենք։ Այդ աշխատանքներում ներգրավվել են Հայաստանի և ԼՂՀ առաջնակարգ նախագծային ինստիտուտները։ Նախահաշվարկները կատարվել են մարտի 5-25-ը, այդ ընթացքում փոխանցվել է նաև դրամը։ Հրկիզված տների ասում նախահաշվային փոփոխությունների կազմելու համար արդեն ծախսվել է 516 հազար դրամ, իսկ 5 տների վերանորոգման համար հատկացվել է 3 մլն 860 հազար դրամ։

Հուլիսի 5-ին դրամը շահագործման կհանձնվեն, իսկ ևս 10 տների վերանորոգման աշխատանքներն արդեն ընթացքի մեջ են։

Ընդհանուր առմամբ, պետք է վերանորոգվի մոտ 70 տուն, հիմնականում այն բնակիչներինը, որոնք գտնվում են հանրապետությունում և պատրաստ են տեղափոխվել գյուղ։ Մեր այն հարցին, թե Սերժ Սարգսյանը հետաքրքրվե՞լ է արդյոք տարվող աշխատանքների ընթացքով, Մանուչակ Պետրոսյանը պատասխանեց, որ այդ առիթով Կիլիկիո առաջնորդարանը որևիցե հայտարարություն չի արել, իսկ իրենց կողմից կատարված աշխատանքների մասին հաղորդագրություններ են ուղարկվել բոլոր հանձնախմբերին։

Ընդ որում, «Հայաստան» հիմնադրամը կատարում է մոտ 10 նպատակային ընկերարական ծրագրեր, և բոլոր նրա ռասուները պարբերաբար ստանում են հավելեցություններ, որոնք ստուգվում են նաև միջազգային հավելեննիչ կազմակերպության կողմից։

Հաջորդ խնդիրը վերաբերում է «Հայաստան» հիմնադրամի ԱՄՆ Արևելյան և Արևմտյան հանձնախմբերի աշխատանքին։ Հիշեցնենք, որ դեռ փետրվարի 23-ին Երևանում կայացած հոգաբարձուների խորհրդի նախագահության նիստում, որտեղ քննարկվել էին կազմակերպական բնույթի հարցեր, նշվել էր նաև ԱՄՆ 2 հանձնախմբերի ոչ բավարար և գործ ապրդյունավետության ընթացող աշխատանքի մասին։ Այդ որոշումը ուղարկվել էր բոլոր հանձնախմբերին։

Ամերիկյան երկու հանձնախմբերի ոչ բավարար աշխատանքի հիմնական պատճառը տիկին Պետրոսյանը համարում է այն, որ այդ հանձնախմբերում ընդգրկված անձինք արդեն իսկ ծանրաբեռնված են այլ կազմակերպություններում իրենց ուղղակի գործունեությամբ։ Մինչդեռ, նրա ասելով, հիմնադրամը պահանջում է ամենօրյա աշխատանք։ Որպես օրինակ, նա բերեց փոխնախագահի Գագիկ Հարությունյանի ԱՄՆ կատարած այցելությունը և համայնքային հանդիպումները, որոնց ընթացքում ավելի շատ հանգամանքություն է արվել, քան կատարել է հանձնախումբը՝ անցած 2 տարիների ընթացքում։

Մանուչակ Պետրոսյանը բացատրեց, թե այդ խնդրում կարող են քաղաքական հակասություններ լինել, քանի որ խոսք խարանացման արևէ հարց չի եղել։ Մի գուցե հիմնադրամի գործադիր վարչության տնօրենի անձն է պատճառը, մանավանդ որ վերոհիշյալ հաղորդագրության մեջ նշվում էր նաև նրա կասկա փորձական (հասարակական) խմբագրումների նկատմամբ ունեցած վերաբերմունքի մասին։ Մանուչակ Պետրոսյանը նման զնահատականը համարեց չհաստատված և նշեց, թե 21 երկրներում գործող բազմաթիվ հանձնախմբերի հետ իրենց անհամաչափական և աշխատանքային հարաբերությունններն ունի, մասնավորապես հետախուզային կապ ունի, իսկ հոգաբարձուների խորհրդի նիստին հրավիրվում են նաև տեղական հանձնախմբերի անդամները։ «Իմ կողմից անձնական որևէ խնդիր երբեք չի լինում, թե՛ ռա որպես գործադիր մարմնի պատասխանատու աշխատակից, ոչինչ չեմ բացնում», ասաց նա։

Գործադիր վարչության տնօրենը ընդունեց այն փաստը, որ իրոք Պիեռ Սեդրակյանի հրաժարականից հետո, նկատի ունենալով մինչև նոր ժողովի անցկացումը և հանձնախմբի նախագահի ընտրությունը, առաջարկվել է ժամանակավորապես այդ պարտականությունները փոխանցել Հայ առաքելական եկեղեցու Արևելյան թեմի առաջնորդ Խաժակ Արքեպիսկոպոսին և Կիլիկյան թեմի առաջնորդ Սերոժ Արքեպիսկոպոսին, քանի որ նրանք միշտ նորակայված կարգով ներկայացնում են հոգաբարձուների խորհրդի նախագահության անդամներ՝ Սեբաստիա Հայոց կաթողիկոսին և Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսին։ Բայց հանձնախումբը որոշել է այդ պատասխանատվությունը դնել երկու փոխնախագահների՝ Սայիլ Հարությունյանի և Կարո Արմենյանի վրա։ «Ես որևիցե խնդիր այդ տեղ չեմ տեսնում», ասաց տիկին Պետրոսյանը։ Իսկ հանձնախմբի նախկին անդամներ, ՀՅԴ փոխնախագահ և նախկին Պիեռ Սեդրակյանը, պատասխանելով ՀՀ փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանի նամակին, շնորհակալություն է հայտնել իր աստնատեսության ընթացքում ցուցաբերած աջակցության համար և հույս հայտնել, թե միշտ պատրաստ է օգտակար լինել ազգին և հայրենիքին։ Մանուչակ Պետրոսյանը զարմանք հայտնեց, թե ինչ կապ ունի Հայաստանի կառավարության կամ նրա նկատմամբ ունեցած դիրքորոշումը հիմնադրամի հետ, նշելով նաև, թե Արևելյան շրջանի հանձնախմբի հետ Հայաստանի կառավարությունը երբևէ կապ չի ունեցել։ Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի հերթական նիստը ծրագրված է անցկացնել այս տարի սեպտեմբերի կեսին՝ 16-23-ը, որին կհրավիրվեն նաև տեղական հանձնախմբերի անդամները, այդ թվում ՀՅԴ ներկայացուցիչները, որոնք դեռ հունվարին մամուլում տպագրել են, թե ազատվում են իրենց օժանդակությունը «Հայաստան» հիմնադրամին, բայց պաշտոնապես հիմնադրամին չեն տեղեկացրել։

ԳՈՀԱՐ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ

Հայաստանի վաճառականների միության հայտարարությունը

Հայկական պետականության կայացման և ամրապնդման կարևորագույն այս ժամանակներում,

- երբ օրենքի գերակայությունը չի դարձել համընդհանուր գործելակերպ,
- երբ սեփականության անձեռնմխելիությունը չի վերածվել կայուն հասկացության,
- երբ առողջ շուկայական հարաբերությունների կայացման ճանապարհին ինչ չեն ինչպես օբյեկտիվ, այնպես էլ սուբյեկտիվ գործոններով պայմանավորված խոչընդոտները,
- երբ հանրապետությունում գործող տնտեսավարող սուբյեկտները դեռևս չեն զգում պետական և հասարակական անհրաժեշտ հոգատարությունն ու աջակցությունը,

հանրապետության Սահմանադրության ընդունումը այն անհրաժեշտ քայլը կլինի, որից հետո զգալիորեն կդյուրանան առողջ շուկայական հարաբերությունների ստեղծման նպատակաուղղված իրավական և տնտեսական դաշտի կայացման և, որ ամենակարևորն է, դրանք կխարսխեն գործողության մեջ դնելու հնարավորությունները։ Ին- չը իր հերթին, լավագույն հող կստեղծի պետության ու սեփականության հարգող ազատ ու արժանապատիվ արտերկրայիները գերադասող Հայաստանի քաղաքացիների ձևավորման համար։ Մի հանգամանք, որն էլ, ի վերջո միակ կայուն երաշխիքը կլինի բնակչության նվազումներ ունեցող գաղթական մարդու կամ խմբի ծառայություն- ներն անգամ չեզոքացնելու համար։

Ահա թե ինչու Հայաստանի վաճառականների միությունը, բազմակողմանի քննարկելով ժողովրդի դատին ներկայացված ՀՀ Սահմանադրության նախագիծը, հավանություն տալով նրա ողջ դրական և ժամանակի ոգուն համապատասխան կողմերը, գտնում է, որ այն իր ամբողջության մեջ արժանի է հավանության։ Ուստի «Այո» է ասում կառուցողական այդ փաստաթղթին։

Միաժամանակ կոչ է անում բոլոր սեփականատերերին առանց վարանելու քվեարկել ի օգուտ հիմնական օրենքի ընդունման։

digitised by A.R.A.R.@

Մշակոյթ

Մայիսին կինոյի 100-ամյակի առիթով Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպանատան մշակույթի կցորդ Պատրիկ Տոնապետյանը հրավիրած մամուլի ասուլիսի ժամանակ տեղեկացրեց, որ ֆրանսիական ֆիլմերի շաբաթին հաջորդելու է երկրորդ Վիգեն Արթ ձեռնարկը («Ազգը» մանրամասն գրել է դրանց մասին): Ինչպես խոստացված էր, Վիգեն Արթը համերաշխության ներկայացուցչական ուներ թե ռեժիսորների, թե աշխարհագրության, և թե թեմաների իմաստով: Առաջին օրը ներկայացվեց 1982-ին նկարահանված Ժան-Լյուկ Գոդարի «Կիրք ֆիլմի սցենարը» տեսաֆիլմը, որը Գոդարի արվեստի երկրպագուների համար մեծ անակնկալ չէր. անակնկալ էր թերևս այն, որ ֆիլմում կարևոր խնդիր ունեցող ռեժիսորի մենախոսությունը չէր թարգմանվում, թեև ես այդ փաստն ընդունեցի որպես ֆիլ-

Կինոյի 100-ամյակին նվիրված փառատոները շարունակվում են

Ժորժ Պոմպիդուն Երևանում

Երրորդ փուլը՝ Գունդի ֆիլմերի ցուցադրումն աշնանը

Որ կինոն արդեն կայացած արվեստ է, վաղուց վիճելի հարց չէ, իսկ վիդեոն... Հնարավոր բիվակությունից նա այնպես սկսեց սլանալ, որ աշխեցրեց նույնիսկ իր «ծնողին»՝ այդպիսով շարունակելով հինավուրց «որդիներ և հայրեր» խնդիրը: Մինչ շարժանկարների վարպետները ցանկ չէին խնայում նորելուկին մեղադրելուց կինոյ, իսկ նա հանգիստ շարունակում էր իր վազքը՝ գրավելով նորանոր մարզեր, միջոցներ, երկրներ և... կայացավ:

վեց Փարիզի Ժորժ Պոմպիդուի կենտրոնի տեսահավաքածուի ցուցադրմամբ: «Պիոներ» կինոթատրոնում, որն այժմես Ազգային ֆիլմադարանին է պատկանելու («Ազգը» գրել է այդ մասին), Երևանի գոտերիկ և երբեմնի օժտելի այս կինոթատրոնը մոռացված էր, այնպես որ Տերյան փողոցի բնակիչների զարմանքը կարելի էր հասկանալ, երբ այստեղ առաջվա նման հայտնվեցին խաղաղային բոհեմի ներկայացուցիչները՝ նկարիչներ, ռեժիսորներ և խիարկե, ուսանողներ:

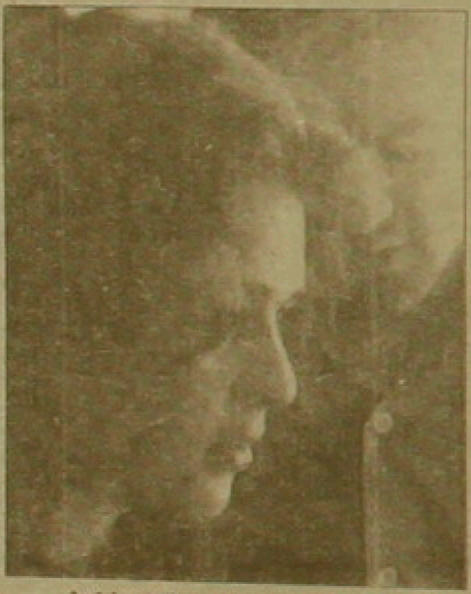

Ժան-Լյուկ Գոդարի «Կիրք ֆիլմի սցենարը»

«Վիդեո Արթը մեր գործունեությունը սկսելու հրաշալի սկիզբ եղավ, ասում է կինոթատրոնի տնօրեն Գևորգ Խուրշուդյանը, այս փառատոնից հետո մեզ մոտ նախատեսվում է կինոակումբի ստեղծում, տարբեր ժանրի ֆիլմերի ցուցադրում, հանդիպումներ և հուսով ենք՝ շատով հանդիսատեսը կլինի այստեղ»:

Վիգեն Արթի նախաձեռնողները Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպանատունն ու Հայաստանի ազգային ֆիլմադարանն են: Ցուցադրված ֆիլմերի բնույթը մեծ շրջանակ ունեցող և մեկ բովանդակություն ունեցող մի ընկալման գլխավոր դայակն:

Ինչևէ, հաճելի է, որ փառատոնը կայացավ: Ցանկալի է, որ կայանա նաև կինոակումբը: Գուցե հենց այստեղից սկսվի երբեմնի բանուկ և հաճելի Տերյան փողոցի բարեկարգումը, որն այսօր հիշեցնում է... (բազմակետի փոխարեն նախատեսվող բառը բողնում ենք ձեր երևակայությանը):

ԱՐԹՈՒՐ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ

Վահե Շահվերդյան. «Ով էլ ընտրվի, մեր հաղթանակն է»

Երեկ թատերական գործիչների միությունում հանդիպում կայացավ Վանաձորի Աբելյան թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր, թատերական ինստիտուտի ռեժիսոր Վահե Շահվերդյանի հետ, որը «Հանրապետություն» միավորման կողմից ԱԺ-ի պատգամավոր է առաջադրված Գուգարքի շրջանի թիվ 132 ընտրատարածքում: Թե ինչու էին կազմակերպիչները մոռացել հրավիրել նույն միավորման կողմից առաջադրված մյուս թեկնածուներին Տիգրան Լևոնյանին և Լևոն Թուխիկյանին (որին փոքր-ինչ ուշ հանդիպեցինք հանդիպման ավարտին և նրա ասելով, մեզնից տեղեկացավ կազմակերպվածի մասին), որոնց մասին նախօրեին հայտնել էին խմբագրությանը, չկարողացանք պարզել: Դրանով, որ հանդիպմանը ներկա միակ թեկնածուն բազմիցս շեշտում էր «կարևոր չէ ով կընտրվի նա թե ավելի հարգարժաններ Տիգրան Լևոնյանը, Լևոն Թուխիկյանը, Արթուր Գրիգորյանը», չնայած «Հանրապետություն» միավորման կողմից ներկայացվելը բոլորի համար էլ ուրախացնող ու պարտավորեցնող է»: Թատրոնի մարդու ներկայությունը ԱԺ-ում երևույթն առաջնային դարձնելով և նրա մասնակցությամբ մշակույթի, մասնավորապես թատրոնի մասին օրենքի ստեղծումն առաջադրելով, որն Շահվերդյանը հավատարմածներին (հիմնականում թատրոնի մարդիկ էին) հուշեց, թե մեզ համար ամենամեծ բեռանին դարձել է պրոֆեսիոնալիզմի և պրոֆեսիոնալների բացակայությունը: Դրանով է պայմանավորված նաև հայ թատրոնի նախկինում ունեցած հեղինակության կորուստն այսօր, իսկ այս սարի պետական ենթությունից իր դեկավարած ինստիտուտի 11 ուսանողներ անբավարար են ստացել: «Հանրապետության նախագահի հանդեպ ենթադրության հիմքը կայքային խաղախականության մեջ բույն դրած ոչ ճիշտ [illegible] է բլում», եզրակացրեց պրն Շահվերդյանը՝ չանտեսելով անտա[illegible] հարցում դրական տե[illegible]: Լրագրողներից մեկի ի[illegible] թեկնածու-զորակոչման, թե մյուս մրցակից թեկնածուի՝ Գուգարքի շրջխորհրդի նախագահ Էդուարդ Մարտիրոսյանի առավելությունն ակնհայտ է. «ձեր 2 տոկոսի շանս», նա արդեն ինչ-որ տեղ պատասխանել էր (երեկ էլ կրկնեց) իր մի հարցազրույցում «Մեր ընտրատարածքում միայն երկու թեկնածու է գրանցված, պատճառը շատ լավ պարզաբանում է երկրորդ թեկնածուի (Է. Մ-ի) անուն ազգանունը: Իսկ շրջխորհրդի նախագահ թեկնածուի առավելությունն ի՞նչն է լինելու, երբ հանրապետությունում և նրա սահմաններից դուրս շատ հայտնի ռեժիսոր հասցրել է ծանոթանալ նաև շրջանի, գյուղի հոգսին ու դակարտությանն: Ամիսներով լույս չտեսած գյուղացին այսօր մի բան է խնդրում 1 ժամ լույս տան, աղիտակ շուրի կտոր կախեն ու մի ֆիլմ ցույց տան: Որ դպրոցն իննդրանի մեջ 20-30 տարվա նախանջ կա, տխուր է, բայց որ հոգևոր մշակույթի, ոչ թե կարգին ներկայացման, այլ թեկուզ 2-3 դերասանի ասմունքի դպրոցով կա ակումբ չունեցող գյուղում (Գուգարքի շրջանի 22 գյուղից միայն 2-ն ակումբ ունի), նաև սրտախայթ է: «Կախարդական փայտիկ չկա, որ մի հար վածով հազար ու մի խնդիր լուծի, բայց Վանաձորի թատրոնում 23 տարվա գործունեությունս կարող է վկայել, երբ նվիրվում եմ մի գործի, աշխատում եմ անել»:

Նվիրվածության մասին իրավունք չունենք կասկածելու, բայց այնուամենայնիվ, դժվար պատկերացնել, որ մեր կյանքին գերմարդիկ շատացել են, կամ էլ նրանց համար օրը ոչ թե 24, այլ հավելյալ ժամերից է կազմված. և հնարավոր է անչափ ժամանակ, սեր ու նվիրվածություն դրսևորել գործերը համատեղել այս դեպքում ռեժիսորական ամենօրյա աշխատանքի, պրոֆեսիոնալների ամենօրյա պատրաստման և օրենքների ամենօրյա ստեղծման, դեսության կառուցմանը զուգընթաց, նաև ժամանակ սահմանադրության չափ լուրջ փաստաթուղթ լսերելու ու մեզ բացատրելու: Չնայած Վահե Շահվերդյանն ասաց, թե իր կարծիքով, կուսակցական պատկանելությունը չի օգնում արվեստագետին, իսկ նոմենկլատուրային արվեստագետ է հենց, թե ոչ, բոլոր ներկաների խղճին թողնելու, բայց այդուհանդերձ, ժամանակի ու պատմության ուղեկիցն ինձ չտրվելով, մի խնդրանք մի՛ խաղախակարգեք մշակույթը, որ Աստարտը գում Վանաձորի թատրոնի հաղթանակը միակը չլինի:

ՌՈՒԶԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԿ ՆՎԱԳԱԽՈՒՄԲԸ

հրավիրում է

հուլիսի 1-ին (շաբաթ)

«ՀՈԳԵՎՈՐ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԻ»

Օրվա նյութը

«ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉԻ ՄԱՍՈՒՆՔՆԵՐԻ ԳՅՈՒՏԸ»

Համերգի սկիզբը ժ. 11.00-ին

Մուտքն ազատ է

Հուլիսի 2-ի համերգը նվիրվում է Գերմանիային

Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախումբ և երգչախումբ

Ծրագրում

Լ. Վ. ԲԵԹՀՈՎԵՆ Սիմֆոնիա թիվ 9 (խմբամաս)

Մենակատար Նադեժդա Կրասնայա (սոպրանո) (Ռուսաստան)

Նատալիա Բուրնաշովա (մեցցո-սոպրանո) (Ռուսաստան)

Վալենտին Խոխլով (տենոր) (Ռուսաստան)

Վիկտոր Պարասկեւ (բաս) (Ռուսաստան)

Խմբավար Գևորգ Սուրադյան

Դիրիժոր Լորիս Ճգնավորյան

Համերգը հովանավորում է Հայաստանում Գերմանիայի դեսպանատունը

ՀՈՒՇԱՀԱՄԱԴԵՍ

Առնո Բաբաջանյանին նվիրված հուշ-երեկոն տխուր մտորումների առիթ

Օրերս Կոմիտաս կամերային երաժշտության տանը տեղի ունեցավ հուշ երեկո՝ նվիրված Առնո Բաբաջանյանին: Ե րախտագիտական նախաձեռնության հեղինակն էր Կամերային տան ռեժիսոր Օվսաննա Սարգսյանը:

Երաժշտագետ, պրոֆեսոր Արմեն Սարյանի ջերմ ու արտառոց բացման խոսքից հետո, ներկաները ըմբոշխնեցին մեծանուն կոմպոզիտորի գրչին պատկանող, ազգային երաժշտական մշակույթի գոհարների կատարումներ: Հիացմունքի էին արժանի Սուրեն և Գայանե Զախնազարյանների կատարմամբ Ա. Բաբաջանյանի ջութակի և դաշնամուրի սոնատի երկրորդ մասը, որով քութակահար, Անդրկովկասյան մրցույթի դափնեկիր Ս. Զախնազարյանը գերեց նուրբ երաժշտականությամբ: Ուշագրավ էր Տրիոյի մեկնաբանումը (կատարողներ՝ Սուրեն և Գայանե Զախնազարյաններ և Միխայել Զախնազարյան), որը կոմպոզիտորի լավագույն էջերից է: Ինչպես միշտ՝ իր պրոֆեսիոնալ մակարդակով հանդես եկավ միջազգային մրցույթի դափնեկիր, դաշնակահարուհի Անահիտ Ներսիսյանը՝ հնչեցնելով Բաբաջանյանի «Էլեգիան» և «Պոեմը»: Համերգի առաջին բաժնում իրենց մասնակցությունը բերեցին ուսանողներ Լուսինե Թադևոսյանը և Լիանա Ավետիսյանը: Այն, ինչ տեղի ունեցավ համերգի երկրորդ բաժնում, հուզիչ էր և մարդկայնորեն գեղեցիկ: Բացված դաշնամուրի վրա զետեղված Առնո Բաբաջանյանի լուսանկարի կողքին խմբվել էին նրա գործին ու հիշատակին հավատարիմ ընկերներ՝ կոմպոզիտորներ Ալեքսանդր Հարությունյանը, Ղազարոս Սարյանը, Կոնստանտին Օրբելյանը, Ադամ Խուդոյանը, Մարտին Վարդազարյանը և երգիչ Ռոբերտ Ղասաբյանը: Սակավաբառ և զուսպ խոսքերով, սակայն խոր ակնածանքով, քնքշությամբ ու ցավով կյանքից վաղաժամ հեռացած գրչակցի համար նրանցից յուրաքանչյուրը փորձեց դահլիճին հաղորդակից դարձնել Առնո Բաբաջանյանի անհատականության՝ արվեստագետի և մարդու յուրօրինակ նկարագրին: Որպես ընծա ընկերոջ հիշատակին հնչեց կոմպոզիտորի հայտնի «Նոկտյուրնը», որը Կ. Օրբելյանի դաշնամուրային կատարմամբ փայլեց էստրադային նվագախմբի բյուր երանգավորերով: Իսկ Մարտին Վարդազարյանի և Ռոբերտ Ղասաբյանի ստեղծագործական համագործակցից ոգեշնչվելով, մեկը մյուսի ետևից հորդում էին Ա. Բաբաջանյանի այնքան սրտաբուխ ու սիրված երգերը: Ավարտին խաղարկվեց փոքրիկ վիկտորինա. կոմպոզիտորի ստեղծագործությանը վերաբերող հարցին ճիշտ պատասխանողը արժանացավ նրա երգերի ժողովածուին՝ երեկոյին ներկա գտնվող կոմպոզիտորների մակագրությամբ:

Սակայն այդ գեղեցիկ հուշ երեկոն տուր տվեց տխուր մտորումների: Դահլիճում Հայաստանի կոմպոզիտորների և երաժշտագետների միության ավելի անդամներից ներկա էին միայն ... երեքը: Բացակա էին նաև կոմպոզիտորի անունը կրող երաժշտական ուսումնարանի մանկավարժներն ու ուսանողները, Բաբաջանյանի անվան դաշնակահարների հանրապետական մրցույթի կազմակերպիչներն ու դափնեկիրները, բացակա՝ մշակույթի նախարարության այրերը: Ընդհանրապես այն տպավորությունն էր, որ Առնո Բաբաջանյան երևույթն անցել է մեր երաժշտական մշակույթի բոլոր՝ թե ստեղծագործական, թե կատարողական, թե կրթական ասպարեզների կողքով: Թե նրա՞նք են անցել կոմպոզիտորի կողքով... անցել աննշմար և անարդյունավետ՝ ոչինչ չվերցնելով իրենց համար բնությունից այնքան շռայլորեն օժտված ստեղծագործողից և ինքնատիպ մարդուց:

Եվ մի՞թե նման միջոցառումները պարտադիր պիտի կրեն հոբելյանական ստանդարտ կնիքը, որտեղ պաշտոնական ճառերում և կամ սեփական հոգիներում արձանագրվեն «ներկա գտնվելու» պարտականությամբ... Արդյոք շատ չերկարե՞ց այն ժամանակը, երբ մենք մեր հոգու ծուլությունը իմներու մեջ չներելով, խողարկում ենք հարգի բարոյական կողմի հետ ըստ էության ոչ մի կապ չունեցող այլազան պատճառներով:

Ա. Բաբաջանյանին նվիրված հուշ երեկոն յուրատեսակ հուշ-հանդիպում էր մեզ հետ, մեր անցած, բայց մոտիկ տարիների հետ: Գեղեցիկ հուշահանդես էր այդ երեկոն, որով այս դաժանացած և չկամ բարքերի մթնոլորտում, աստես կյանքհացած, ավագ սերնդի կոմպոզիտորները արժանավայել ծեսով իրենց հոգու պարտքը հատուցեցին իրենց ընկերոջը:

Ձուր չի ասված՝ հիշիր, որ հիշվես:

ՏԱԹԵՎ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ,
Երաժշտագետ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ օպերայի և բալետի Ազգային թատրոնում հուլիսի 1-ին, ժամը 14:00-ին առաջին անգամ կներկայացվի Մոցարտի «Առևանգում հարեմից» կոմիկական օպերան (գերմաներեն լեզվով) համերգային կատարմամբ:

Դիրիժոր Զավեն Վարդանյան

Ներկայացման տոմսերը վաճառվում են օպերայի տոմսարկղերում:

digitised by A.R.A.R.@

ՏՈ՛ՒՐ ՔՈ ՁԱՅՆԸ
ՄՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԻՆ
ԷՐԵԲՈՒՆԻ ՇՐՋԱՆ, 16 ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾՔ

«ԲՐԵՎԻՍ»

ֆիրման
կօգնի Ձեզ գնահատել, վերակառուցել, վաճառել, ինչպես նաեւ ծեփ բերել արվեստի հնաոճ իրեր, ենկար, գորգ, կահույք:
Ֆիրմայի հասցեն է. Երեւան, Աբովյան փող. 16 (Նկարչի տուն, 2-րդ հարկ)
Հեռախոս՝ 56-48-53

ՀԻՇԱՏԱԿ

Ջրացատկը նրա տարերքն էր...

Երեք ու կես տարի է, ինչ մեզ հետ չէ վաստակավոր վարպետ, ջրացատկի Եվրոպայի կրկնակի եւ նախկին ԽՍՀՄ 15-ակի չեմպիոն, օլիմպիական խաղերի 3-րդ մրցանակակիր ...թյունն է ասացել: Վերջին 4 տարի ներքին գազի պակասի պատճառով այդ ջրավազանը եւս չի գործում: Շենքը վերանորոգման խիստ կարիք ունի: Այստեղ 7 տարեկանից մարզիկ...

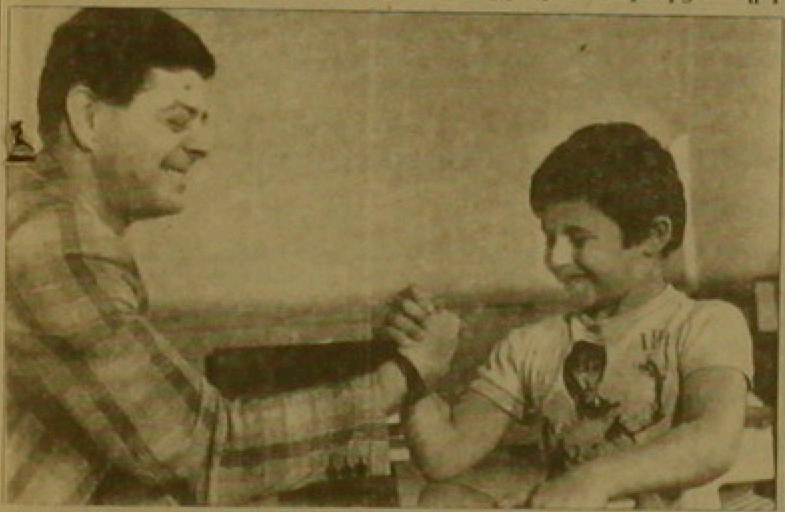

Դավիթ Համբարձումյանը: Երբ նա ապրեր, այսօր միայն 39 տարեկան կլիներ...

Հայկական սպորտում եւ հատկապես ջրացատկում Դավիթ Համբարձումյանի ներդրումն ու նվաճումների ավանդը բույլ չի տա, որ նրա անունը խամրի մարզասերների հիշողության մեջ: «Ներկայումս միայն եռիստաստղական դպրոցի ջրավազանն է աշխատում, ասում է Դավիթի եղբայր Ալբերտ Համբարձումյանը, որը սպորտսկաչության տեսական մարզիչ է, Հայաստանի մյուս ջրավազանները չեն գործում, չեն տաքացվում էներգետիկ ճգնաժամի եւ տեխնիկական սող միջոցների պակասի պատճառով, հովանավորների կարիք է զգացվում, այդ ամենը ծանր էր տանում Դավիթը, որը 1987 թվից սպորտսկաչության նախագահի տեղակալն էր»: Քաղաքի կենտրոնում գտնվող ջրացատկի մանկապատանեկան մարզադպրոցը այժմ Դավիթ Համբարձումյանի անունով է կոչվում, որտեղ մինչեւ 1978 թիվը դպրոցում եւ իր մարզական միտոտ-ները դարձնում էին լողալ, ջրացատկով եւ ջրային այլ մարզաձեւերով: Դավիթի մահվան տարվանից 1992 թվից ավանդական մրցաշարեր են անցկացվել եւ նրա անունով մրցանակներ հանձնվել հայ եւ վրացի ոսկե մարզիկներին: «Անհումեն մասնագիտական սպորտի եւ ընդհանրապես հայկական սպորտի զարգացման ջատագով էր եւ կյանքի վերջին տարիներին հիմնականում ծանր արդյունքների մեջ էր, որովհետեւ ջրային սպորտը դժվար տարիներ էր ապրում, ջրավազանները հնարավոր չէր տաքացնել», ասում է Դավիթի կինը՝ տիկին Կարինեն: «Հայրս անչափ սիրում էր սպորտը եւ կյանքը, տարիներ անց անգամ չեմ կարողանում հաշտվել նրա հանկարծակի մահվան հետ, ասում է Դավիթի միակ աղջիկը՝ Էլենը, ինձ մխիթարում է այն փաստը, որ ամուսինս՝ Հովիկ Շահինյանը նույնպես սպորտի ջատագով է եւ զբաղվում է նաեւ հովանավորչական աշխատանքներով»:

ԼԵՅԼԱ ԻՍԿԱՆԴԱՐՅԱՆ

Ս. Պետերբուրգը նույնպես թեկնածու

«Իմ համախաղացիների ցանկությամբ, այս անգամ հերթը Սանկտ Պետերբուրգինն է՝ կազմակերպելու 2004 թվականի ամառային օլիմպիական խաղերը», հայտարարեց Սանկտ Պետերբուրգի քաղաքագլուխ Անատոլի Սոբչակը: «Մեր քաղաքը օլիմպիական խաղերից մեկ տարի շուտ պատրաստ կլինի ընդունել մասնակիցներին», ՄՕԿ-ին ուղղված նամակում գրել է նա: Ըստ Սոբչակի, վերջերս Սանկտ Պետերբուրգ ժամանած ՄՕԿ-ի ներկայացուցիչների հավաստմամբ, քաղաքի մարզահամալիրները եւ մարզադաշտերը պատրաստ են եւ կարող են ընդունել հյուրերին: Միայն պակասում են հեծանվահրապարակը, մեկ լողավազան եւ բեյսբոլի մարզադաշտը: Սակայն խնդիրն այն է, որ բացի Սանկտ Պետերբուրգից եւս 13 քաղաքներ իրենց թեկնածությունն են ներկայացրել 2004 թվականի խաղերը իրենց մոտ անցկացնելու համար: Ըստ ՄՕԿ-ի կանոնադրության, մինչեւ 1996-ի հունվարի 10-ը քաղաքները իրավունք ունեն դիմել իրենց թեկնածությունը հաստատելու համար: Արդեն դիմել են Ռիո դե Ժանեյրոն, Սան Խուանը, Ստամբուլը, Սեվիլիան, Ստոկհոլմը, Օսական, Բոստոնը, Պեկինը, Լը Կատրը, Լիլը եւ Բրյուսելը:

Զգուշացեք տղամարդիկ

Տղամարդի՛կ ամբողջ աշխարհի, զգուշացե՛ք կանանցից, նրանք օր օրի ուժեղանում են: Երբ այսպես շարունակվի, գործը կբարդանա: Սակայն այս բռնցքամարտուհին՝ Դանիելա Սոմերզը բռնցքը վեր է բարձրացրել ոչ թե իր ամուսնուն ծեծելու համար, այլ որովհետեւ նվաճել է կանանց բռնցքամարտի աշխարհի չեմպիոնուհու կոչումը: Իսկ գրկի փոքրիկ երեխան սպասում է, որ մայրն իր գործը վերջացնի եւ կուրծք տա:

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

«Հյուստոն Ռոկետսի» անընդմեջ երկրորդ տիտղոսը

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍՐԻՅԱՆ,

«Լոսանջելես, Փոխանցում»

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների պրոֆեսիոնալ բասկետբոլի առաջնության ընթացքում նախորդ առաջնության հաղթող «Հյուստոն Ռոկետս» թիմը հիմնականում զբաղեցնում էր 10-րդ տեղը: Բայց շնորհիվ անուրանալի Հաքիմ Օլաջուվոնի, որը գնալով շատ ուժեղ խաղ է ցուցադրում, «Ռոկետսը» անսպասելիորեն դուրս եկավ առաջնակարգ դիրքեր: Play off-ի մրցակարգով «Ռոկետսն» իրար ետեւից հաղթելով բոլոր մրցակիցներին գլխավոր եզրափակիչ ուղեգիր ձեռք բերեց: 7 հանդիպումներից բաղկացած եզրափակիչ փուլի առաջին 4 հանդիպումներում «Հյուստոն Ռոկետսը» հաղթելով «Օռլանդո» թիմին, 2-րդ անգամ անընդմեջ նվաճեց NBA-ի չեմպիոնի տիտղոսը: Գլխավոր եզրափակիչից առաջ մարզասերների մեծամասնությունն այն կարծիքին էր, որ երկրորդ անգամ NBA-ի ուժեղագույնի կոչումը նվաճելու համար «Ռոկետսը» համեստ ու թույլ թիմ է: «Ռոկետսի» առաջատար խաղացողներ Դրեքսլերը, Օլաջուվոնը եւ Հերերան հաճախ էին վնասվածքներ ստանում, Սմիթսը անհավասար էր խաղում, Դրեքսլերը հանելուկային էր: Բայց Հյուստոնի թիմը բոլորին զարմացրեց եզրափակիչ փուլի իր 4 անընդմեջ հաղթանակներով: Սա NBA-ի պատմության մեջ 6-րդ դեպքն է, երբ կողմերից որեւէ մեկը 4-0 հաշվով իր մրցակցին պարտության է մատնում գլխավոր եզրափակիչում: Հաքիմ Օլաջուվոնն «Ամենաշնորհիվ» այսօր դարձել է աշխարհի ամենալավ խաղացողը: Իսկ «Օռլանդո-Մեջիկ» թիմը, իր կազմում ունենալով առաջին մեծության բասկետբոլային այնպիսի աստղեր, ինչպիսին են Շաքիլ Օ'Նիլը, Անդերսոնը, Սկոտտը, ամոթալի պարտություն կրեց եզրափակիչում: Հաքիմ Օլաջուվոնը, որը ճանաչվեց NBA-ի վերջին առաջնության լավագույն խաղացող, դարձավ եզրափակիչ փուլի գլխավոր ռմբարկու: Եզրափակիչ փուլում կրած դառը պարտություններից հետո վրեժխնդրությամբ լցված Շաքիլ Օ'Նիլը հայտարարեց. «Մենք դեռ կվերադառնանք»:

Եզրափակիչի 4 հանդիպումներում գնդակը 56 անգամ անցկացնելով օղակից ներս՝ Հաքիմ Օլաջուվոնը գերազանցեց NBA-ի ռեկորդը: Նախկինը պատկանում էր Աբդուլ Ջաբարին, որը 1971 թ. 46 հաջող նետումներ էր կատարել: Միայն վերջին խաղում Հաքիմ Օլաջուվոնը վաստակեց 36 միավոր: «Հյուստոն Ռոկետսի» մեկ այլ խաղացող՝ Կլայդ Դրեքսլերը NBA-ի ներկա լավագույն ռմբարկուն է: Նրա հաշվին գրանցված է 2465 միավոր: 2-րդ տեղում է Չարլզ Բարկլին՝ 2315 միավոր: 3-րդ տեղը զբաղեցնում է Կարլ Մելոնը՝ 2169 միավոր: ■

THE EURASIA FOUNDATION
Yerevan Office
announces three job openings

1) Program Officer, Public Sector
2) Program Officer, Private Sector
3) Program Associate

All three positions require excellent English, Armenian and Russian language, computer skills, and an ability to interact with other development organizations.

Program Officer
The PO is a senior position that carries primary responsibility for introducing the Foundation to potential grantee organizations throughout Armenia, soliciting high-quality proposals and offering guidance to applicants, and analyzing incoming proposals.

The Public Sector PO will manage inquiries regarding government reform, NGO sector development, and mass media reform. Public sector, NGO development, or mass communications background is required.

The Private Sector PO will manage inquiries regarding of business sector development, management training, business and economics education, and information systems.

Program Associate
The PA is an intermediate position that involves making initial determinations regarding proposals, conducting first-level contact meetings with applicants and assisting them with their submissions, tracking and reporting on proposal activity, and contributing to outreach efforts to publicize the Foundation's grantmaking activity.
The Eurasia Foundation is a U. S. non-profit grantmaking organization funded by USAID. The foundation provides grants in the NIS for projects in economic reform, business development, electronic communications, public administration and legal reform, and media reform. Headquartered in Washington, DC the Foundation has regional offices in Moscow, Kiev, Saratov, Tashkent, Vladivostok, Tbilisi and Yerevan.

To respond, contact Vahan Vardanian at:
Eurasia Foundation, Yerevan Office
52-24-95, 59-24-63 or 151-824 AT&T/fax)
e-mail: Eferevan@arminco.com
submission deadline: July 5, 1995

THE EURASIA - FOUNDATION Anelik Commercial Bank
Yerevan Office
announces job openings for

1) Small Business Program Loan Officer

Position requires excellent English, Armenian and Russian language, computer skills, a background in finance and/or accounting and an ability to interact with local business professionals.

Loan Officer
The loan officer carries the primary responsibility for soliciting high-quality business plan and loan applications from local businesses and technical assistance organizations, conducting western-style credit analysis and offering technical guidance to applicants in developing complete loan applications.

Loan officers are expected to complete several weeks of intensive training throughout the duration of employment and may be required to travel to the US to receive such training.

The Eurasia Foundation is a U.S. non-profit grantmaking organization funded by USAID. The Foundation provides grants in the NIS for projects in economic reform, business development, electronic communications, public administration and legal reform, and media reform. Headquartered in Washington, DC the Foundation has regional offices in Moscow, Kiev, Saratov, Tashkent, Vladivostok, Tbilisi and Yerevan.
To respond, contact Haik Papian or Chris Kibarian at:
Eurasia Foundation, Yerevan Office
52-24-95, 59-24-63 or 151-824 (AT&T/fax)
e-mail: EFCKSBLP @arminco. com
submission deadline: July 15, 1995

digitised by A.R.A.R.@

ՍՆԵՐԻԼԻԱՍ

Արամ Ա կաթողիկոս Մեծի տանն Կիլիկիո

Սկիզբը էջ 1

Ընտրությունից հետո, նորընտիր կաթողի կոսի և պատգամավորների հետ աղոթք վերով վեհափառ, Գարեգին Ա կաթողի կոսն անձամբ ողջունել է նոր կաթողի կոսի ընտրությունը և նրա կրծքին կախել այն ոսկյա արծիվը, որն ինքը կրել էր 17 տարի: «Մեր ժողովուրդը թող տես նի այս գեղեցիկ պահը, ասել է Գարե գին Ա-ն, որ Ամենայն հայոց կաթողի կոսն անձամբ ողջունում է ընտրությու նը Մեծի Տանն Կիլիկիո նոր կաթողի կոսին, եղբայրաբար և միաբան, գործակցաբար նախապատվով»:

Նորընտիր կաթողիկոսին ողջունել է նաև Լիբանանում ՀՀ հավատարմատար Արմեն Մելքոնյանը՝ հանուն Հայաստա նի պետության:

Ի հավելումն մեր երեկվա հաղորդում տրված տեղեկությունների, հաղորդենք, որ ընտրության առաջին փուլին, բացի Արամ, Սեպուհ և Զարեհ սրբազաններ ից, ձայներ են ստացել նաև Արտակ արք. Մանուկյանը՝ 30 ձայն, Կորյուն արք. Պապյանը՝ 20, Սեպուհ արք. Սրկա զյանը՝ 18, Մուշեղ արք. Գալստյանը՝ 14, Վարդան արք. Դեմիրճյանը՝ 9, Ան բակ արք. Լափաճյանը՝ 6, Արցախի թե մի առաջնորդ Պարգեւ եպս. Մարտիրո սյանը՝ 5, Դանիել արք. Չերեքյանը՝ 3, Օշական եպս. Չոլոյանը՝ 3, Գարեգին արք. Ներսիսյանը՝ 2, Արտավազդ արք. Թերթերյանը՝ 2, Գյուտ արք. Նագդալյանը՝ 1, Վազգեն արք. Քեշիշյանը՝ 1, Տաթեւ արք. Սարգիսյանը՝ 1, Սեպուհ եպս. Ա. ճուսաֆյանը՝ 1, Կոմիտաս եպս. Օհա նյանը՝ 1, Արիս եպս. Շիրվանյանը՝ 1:

Ի տարբերություն մեր երեկվա հաղո րդած հաղորդածի, տեղի է ունեցել նաև ընտրության 2-րդ փուլ, որին մասնակ ցել են Արամ, Սեպուհ և Զարեհ սրբա զանները: 140 ձայն ստացել է Արամ Ար քեպիսկոպոսը, իսկ համապատասխանաբար 34 և 3 ձայն են հավաքել Սեպուհ և Զարեհ սրբազանները:

Նորընտիր գահակալի օծումը տեղի կունենա վաղը՝ հուլիսի 1-ին:

ՀՅԱՍՏԱՆ

Պաղեստինյան ինքնաշրջում Քաթարում

Քաթարի գահաժառանգ իշխան Համադ Բեն Խալիֆա ալ Թանին պալա տական անարյուն հեղաշրջում սարքեց իր հարազատ հոր դեմ, նրան ստիպե լով երկրից հեռանալ դեպի Շվեյցա րիա: Վերջինս ժնեւից հայտարարեց, որ անհապաղ կվերադառնա իր երկիրը կառավարելու: Սակայն վերջին արտա հայտությունը մեծ ազդեցություն չգոր ծեց Քաթարում, որտեղ 45 տարեկան գահաժառանգ իշխանն արդեն ձեռքի տակ ունի նաեւ պետության առօ րյա գործերը:

Ռուս-ամերիկյան տիեզերագնացություն

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 28 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՖՊ: Քեյփ Քանա վերալի կայանից վերջապես արձակ վեց «Ատլանտիս» ճամփորդային տիեզերա նավը, որի վրա 2 տասնամյակից ի վեր առաջին անգամ ռուս և ամերիկացի տիեզերագնացները միասին ուղեւորվե ցին դեպի ուղեծրային «Միր» տիեզերա կայանը: «Ատլանտիսը» երկիր կվերա դառնա հուլիսի 7-ին, այնտեղից վերա դարձնելով երկու ռուս և մեկ ամերի կացի տիեզերագնացներին, որոնք տիե զերքում են գտնվում մարտի 14-ից ի վեր:

Չինաստանում 100-ավոր զոհեր ջրհեղեղից

Հարյուրավոր զոհեր, ավելի քան 34 մի լիոն տուժածներ. այսպիսին է Չինաս տանի հարավում տեղի ունեցած ջրհեղե ղի ողբերգական արդյունքը: Ինչպես հուլիսի 29-ին հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, անձրեւների հարուցած ջրհեղե ղը ամբողջապես վնաս է հասցրել ավե լի քան 2,2 միլիոն հեկտար ցանքատա րածություններին:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

* Նյութերն ամբողջությամբ ներկայացվում են ըստ աղբյուրի:

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Նախագահը ընդունեց Սասմբուլի շրջաններից մեկի խաղախմբեցին

Երեկ Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ընդունեց Սամ սունի Էսենյուրթ շրջանի ֆուտբոլ ային Գյուրբյուզ Չախանի գլխավո րած պատվիրակությանը: Պատվիրա կության կազմում են նաև պատմա բան Թաներ Աքչամը, «Ջումհուրի յեթի», «Հյուրիեթի» և «Սաբահի» թղթակիցները: Սամսունից ստաց ված տեղեկության համաձայն, թուրք թղթակիցներն արդեն ուղարկել են ի րենց առաջին թղթակցությունները, մանրամասն նկարագրելով երևանյան հանդիպումների բնույթը և ազատ ություններին մասին: Թուրքիայից ժամանած պատվիրակությանը դի մավորել է նախագահի գլխավոր խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյա նը, որն այդ առթիվ կարճակցված ճաշկերույթում ճառախոսելով ա սել է, որ Հայաստանի ցանկությունն է, որ Բաքվից Թուրքիա անցկացվող նավթամուղը անցնի Հայաստանով:

Գլխավոր խորհրդականը նշել է նաև, որ հայկական կողմն ուզում է, որ Թուրքիայի և Հայաստանի մի ջեւ սահմանները շուտով բացվեն և հաղորդակցման ուղիները կարգավորվեն: Այդ առթիվ նա նաեւ ընդգծել է, որ Հայաստանն այդ հար ցերի կապակցությամբ ոչ մի նախա պայման չունի: Ժ. Լիպարիտյանը հայտնել է, որ այդ առթիվ ԱՄՆ կառավարության և կառավարության ու թուրքական ոչ մի պատվո խանդ դեռևս չի ստացել: Ժ. Լի պարիտյանը Գյուրբյուզ Չախանին տեղեկացրել է նաև, թե որոշված է բանակցությունների օրակարգից հանել ցեղասպանության ճանաչման և Ներկայում հայ-թուրքական հարաբերություն ների պատմական այլևայլ հարցերը: Գլխավոր խորհրդականը ասել է, որ եթե Թուրքիան իր «հաշիվներից» հանի Լեռնային Ղարաբաղի և Ադրբեջանի պահանջները, ոչ մի արգելք չի մնա Անկարայի և Երե ւանի հարաբերությունները բնակա նոն հունի մեջ դնելու համար:

Թուրքական կողմը ակնկալել է, որ նախագահ Տեր-Պետրոսյանի հետ հանդիպման ընթացքում նա մի շարք կարեւոր առաջարկներ կփոխանցի Սամսունի ֆուտբոլային թիմին:

Հայտնի է, թե Գյուրբյուզ Չախա նը ՀՀ նախագահին է հանձնել Սու լեյման Դեմիրելի և Թանսու Չիլլե րի ողջերթները:

«Սաբահի» թղթակիցն իր հերթին տեղեկացրել է, որ Ժ. Լիպարիտյանի կարծիքով, մոտալուտ խորհրդարանա կան ընտրություններում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի գլխավորած և մեր կուսակցություններից բաղկացած նախընտրական բլոկը կստանա ձայ ների 50-60 տոկոսը:

Ավելի ուշ Արմենիրենի հաղոր դեց, որ պատվիրակությունը ժամա նել էր Երեւանի ֆուտբոլային Կա րապետ Թորոսյանի հրավերով Սե ծոլյան համագործակցության շր ջանակներում խաղերից մեկին կա ռելու զարգացման համաձայնագրի շրջանակներում: Պատվիրակությա նը ընդունել է նաև արդյունաբերու թյան նախարար Արոս Ավանեսյանը և ճնշել Գյումրի-Կարս ավտոմո բիլային ճանապարհների բացման հարցը: Թուրք պատվիրակության հանդի պել է նաև ՀՀԸ վարչության նա խագահ Տեր Հովհան Լազարյանի և այլ կուսակցությունների ղեկավար ների հետ: Գյուրբյուզ Չախանի գլ խավորած պատվիրակությունը եղել է նաև Ս. Էջմիածնում, Մատենա դարանում, մանկական պատկերաս րահում, Փարաջանովի տուն թանգա րանում և Ծիծեռնակաբերդում ծա ղիկներ դնելով ցեղասպանության զոհերի հուշարձանին: Հունիսի 29-ի օրվա երկրորդ կեսին պատվիրակու թյունը մեկնեց Երեւանից: ■

Ասլան Մասխադով. «Կազակները եւ լեռնցիները պետք է լեզու գտնեն»

ՄՈՍԿՎԱ, 29 ՅՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: Պաշ տոնական ճանաչում կազակներին եւ լեռնցիներին միավորված է միասին ապրել: Մենք պետք է համաձայնություն գտնել, ՌԻԱ-ի թղթակցին հայտարարեց ՌԴ կազակների միության ատաման Ա լեքսանդր Մարտինովը:

«Մենք լավ գիտենք լեռնցիների ավ անդույթները, նրանց մտածելակերպը, կանոններն ու լեռնաշխարհը: Չե չենները լավ են հիշում պատմությու նը, ուստի այսօր խուսափում են կա զակների հետ ուղղակի բախումից: Կա զակները կարող էին էական դեր խա ղալ Ռուսաստանի հարավում եւ մաս նավորապես Հյուսիսային Կովկասում խաղաղության պահպանման գոր ծում», ասաց նա: Մարտինովը դժգո հություն հայտնեց, որ ՌԴ իշխանու թյունները կազակների ներկայացուցիչ ներին մասնակից չեն դարձնում Կով կասին առնչվող բանակցություններին:

Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն կրթության եւ գիտության նախարարության Երեւանի Փ. Թերլեմեզյանի անվան գեղարվեստի ուսումնարանը հայտարարում է 1995-96 ուս. տարվա ընդունելություն հետեւյալ մասնագիտությունների գծով

- գեղանկար
- գեղարվեստական ձեւավորում
- քանդակ

Ուսման տեւողությունը «Գեղանկար» եւ «Քանդակ» մասնագիտությունների գծով 4 տարի 10 ամիս է, իսկ «Գեղարվեստական ձեւավորում» մասնագիտության գծով 3 տարի 10 ամիս: Ուսումնարան կարող են ընդունվել այն խաղախացիները, ովքեր ունեն ոչ լրիվ (8 ամյա) կամ միջնակարգ կրթություն եւ նկարչական ունակություններ:

Դիմորդները քննություններ են հանձնելու հետեւյալ առարկաներից՝ «Գեղանկար», «Գեղարվեստական ձեւավորում» մասնագիտությունների գծով՝ գծանկար, գունանկար, կոմպոզիցիա, հայոց լեզու (թելադրություն), «Քանդակ» մասնագիտության գծով՝ գծանկար, քանդակ, կոմպոզիցիա, հայոց լեզու (թելադրություն):

Ընդունվել ցանկացողները պետք է ներկայացնեն հետեւյալ փաստաթղթերը

- դիմում տնօրենի անունով
- կրթության վկայական (բնօրինակը)
- 4 լուսանկար 3x4 սմ չափսի
- բժշկական առողջական տեղեկանք (ձեւ 086 Ու)
- անձնագիրը կամ ծննդյան վկայականը եւ զինգրքույկը

Դիմորդները փաստաթղթերի հետ միասին պետք է ներկայացնեն իրենց կատարած աշխատանքների նմուշները:

Դիմումները ընդունվում են հուլիսի 1-ից մինչեւ հուլիսի 18-ը ներառյալ:

Ընդունելության քննությունները սկսվում են հուլիսի 20-ից:

Ընդունելության պայմաններին ծանոթանալ կարելի է ուսումնարանում ամեն օր, ժամը 9-ից մինչեւ 16-ը:

Հասցեն՝ Երեւան-375002, Լեոյի փողոց թիվ 3

Հեռ. 53 47 75, 53 83 26

ՕԾՕՍԻԱ

Ծանր բանակցություններ Գրոզնիում

Հունիսի 29-ին, առավոտյան ժամը 10-ին Գրոզնիում շարունակվում էին Չեչնիայի Հանրապետության ճգնա ժամի կարգավորման բանակցու թյունները: Իսկ չորեքշաբթի օրը ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցի հետ զրու ցելիս Ռուսաստանի կառավարական պատվիրակության ղեկավար Վյա չեսլավ Միխայլովը «ծանր» է ան վանել բանակցությունների այդ օրը, նշելով, որ կողմերը ձեռնամուխ են եղել խաղաղական հիմնախնդիրների փաթեթի քննարկմանը: Ինչպես հենց նույն օրը կայացած ժամը առավո տի ժամանակ հայտարարել է Գրոզ նիում Նախագահականության ա ռաջնորդության ղեկավար Շամիր Մե սորը, մինչեւ օրս 1000 խաղաղա կան հիմնախնդիր չի ձեւակերպված: Առայժմ լոկ կարծիքներ են փոխա նակված: Քաղաքական հարցերի քն նարկման բախանդակությունը ու կար գի շուրջը կողմերի համաձայնու թյան գալուց հետո դրանք խորքերի կրախվեն փանգվածային լրատվու թյան միջոցներին:

ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԱՇԽԱՐՀ

Հուժկու պայթյունից բազմաթիվ զոհեր եւ վիրավորներ Սեուլում

Հուժկու պայթյուն է տեղի ունեցել հունիսի 29-ին Սեուլի հարավային մասում գտնվող 5 հարկանի հանրախանութում: Ըստ Կեյ Բի Էս հեռուստաընկերության հաղորդման, աղետի հետեւանքով զոհվածների եւ վիրավորների թիվը կարող է գերազանցել 1000-ը: Մարդկանցով լի շենքը փաստորեն ավերվել է, տուժածնե րի մեծ մասը գտնվում են բաց երկնքի տակ: Ենթադրում են, որ պայթյունի պատ ճառը գազի արտահոսքն է եղել:

ԱՐԵՒԵԼՔԻ

Ավտոմոբիլային պատերազմը ավարտվե՞ց

Ճապոնիայի կառավարությունը ողջունել է ավտոմեքենաների առեւտրի շուրջ ԱՄՆ-ի հետ ժնեւում պայմանավորվածության ստորագրումը: Ինչպես ասվում է նախարարների կաբինետի գլխավոր քարտուղար Կոձո Իգարաշիի հայտարարու թյան մեջ, համաձայնագրերը «համապատասխանում են ոչ միայն Ճապոնիա յի եւ Միացյալ Նահանգների շահերին, այլեւ ավանդ են ներդնում առեւտրի հա մաշխարհային կազմակերպման շրջանակներում բազմակողմանի ազատ առեւտ րի համակարգի պահպանության եւ ամրապնդման գործում:

ԱՐԵՒԵԼՔԻ

Ջորջ Սորոսի համար 1994 թվականը վատ տարի էր

Հայտնի ֆինանսիստ եւ մեկենաս Ջորջ Սորոսը վերջապես ամփոփեց անցյալ տարվա արդյունքները եւ խոստովանեց, որ այն իր համար «վատ տարի էր»: Նրան ամենից շատ հիասթափեցրեց այն, որ իր եկամուտը կազմել էր ընդամե նը 70 մլն դոլլար: Մինչդեռ 1993 թվականին իր շահույթը 1,1 մլրդի էր հասել միջազգային արժութային շուկայում բրիտանական ֆունտ ստեռլինգի հետ կապ ված գործարքների շնորհիվ: Այն ժամանակ նրա անունը գլխավորում էր ամե րիկյան «Ֆայնենշլ ուորլդ մեգեզին» ամսագրի հրապարակած առավել հաջո ղակ գործարարների ցանկը:

ՌՈՅԹԵՐ, «Իզվեստիա»

Ռուսաստան. Նվազագույն կենսաթոշակը սահմանվեց 52486 ռուբլի

ՄՈՍԿՎԱ, 29 ՅՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: ՌԴ նախագահն այսօր ստորագրեց դաշնային օրենք «Ռուսաստանի Դաշնությունում կենսաթոշակի նվազագույն չափը բարձրացնելու, պետական թոշակներն ինդեքսավորելու եւ վերահաշվարկելու մասին»: Ինչպես նշվում է պետության ղեկավարի մամլո ծառայության հա ղորդագրության մեջ, օրենքը Պետդումայում ընդունվել էր մայիսի 26-ին, Դաշ նության խորհրդում հաստատվել հունիսի 15-ին: Ըստ օրենքի նվազագույն կեն սաթոշակը հունիսի 1-ից սահմանվում է 52486 ռուբլի, բոլոր թոշակները 1995 թ. մայիսի համեմատությամբ ավելացվում են 1,2 անգամ:

«ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ Հայլայթս»
Շաբաթաթերթի
3 արտահերթ նախընտրական թողարկումները կօգնեն Ձեզ կողմնորոշվել

digitised by A.R.A.R.@